

Sammanställning över Alingsås kommuns ekonomi

2013-2018

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	3
Syfte.....	3
Metod.....	3
Rapportens disposition.....	3
Demografi.....	4
Kommunalekonomisk utjämning.....	5
Finansiell analys.....	7
Modell för finansiell analys.....	7
Faktorer som påverkar finansiella nyckeltal.....	7
Finansiell analys för perioden 2013-2018.....	7
Årets resultat.....	7
Nettokostnadsandel.....	9
Självfinansieringsgraden av investeringarna.....	9
Soliditet.....	11
Skattesats.....	12
Kostnadsutveckling 2020-2022.....	13
Sammanfattning – kommentar och medskick.....	14
Jämförbara kommuner.....	14
Förklaring till vissa nyckeltal.....	14
Verksamheternas kostnader och kvalitet.....	16
Metod.....	16
Beskrivning av nyckeltal.....	16
Sammanfattning – nettokostnadsavvikelse i procent för Alingsås kommun.....	17
Sammanfattning – nettokostnadsavvikelse i miljoner kronor för Alingsås kommun.....	17
Sammanfattning – kostnader i jämförelse med andra kommungrupper.....	18
Sammanfattning av kvalitetsnyckeltal.....	19
Förskola.....	20
Nettokostnadsavvikelse.....	20
Kostnad förskola per inskrivet barn.....	21
Kvalitet – verksamheten.....	21
Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning.....	22
Grundskola F-9.....	23
Nettokostnadsavvikelse.....	23
Kostnad grundskola F-9 per elev.....	24

Kvalitet – verksamheten.....	24
Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning.....	25
Gymnasieskolan.....	27
Nettokostnadsavvikelse.....	27
Kostnad gymnasieskola per elev	28
Kvalitet – verksamheten.....	28
Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning.....	28
Äldreomsorg	30
Nettokostnadsavvikelse.....	30
Kvalitet – verksamheten.....	31
Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning.....	31
Individ- och familjeomsorg	33
Nettokostnadsavvikelse.....	33
Kvalitet – verksamheten.....	34
Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning.....	34
LSS.....	35
Nettokostnadsavvikelse.....	35
Kvalitet – verksamheten.....	36
Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning.....	36

Inledning

Syfte

Rapporten har som syfte att belysa Alingsås kommuns finansiella utveckling och ställning samt utgöra underlag för ekonomisk planering. Den demografiska utvecklingens påverkan på den finansiella ställningen utreds med en finansiell analys som omfattar perioden 2013 till 2018 med syfte att belysa den finansiella utvecklingen och identifiera nuvarande och kommande utmaningar. Rapporten behandlar och mäter hushållningen av resurser genom analys av kostnader och finansiell utveckling på en övergripande nivå. Övergripande kvalitetsmått presenteras vilka främst har hämtats ur Kolada. Syftet är inte att belysa verksamheternas kvalitet som helhet utifrån nyckeltalen då detta inte är möjligt inom ramen för denna rapport. Rapporten syftar inte till att omfatta kommunkoncernen. De resursmässigt största verksamheterna samt de verksamheter som antas påverkas av en förändrad demografi behandlas.

I Alingsås kommun beslutade kommunfullmäktige den 14 juni 2017 om handlingsplanen Effekt som genom tio punkter syftar till att säkerställa ekonomin på både kort och lång sikt. Arbetet för att vända strukturellt underskott är påbörjat och fortsätter nu genom starkare ekonomistyrning. I det fortsatta arbetet skrivs denna rapport.

Metod

Rapporten tar sin utgångspunkt i prognoser och rapporter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Alingsås kommuns befolkningsprognos. Rapportens framtidsdel utgår från befolkningsprognosen och kommunens resursfördelning analyseras utifrån kommunens resursmodell. Rapportens nyckeltal har hämtats från Kolada (Kommun- och landstingsdatabasen) samt SCB (Statistiska centralbyrån).

Alingsås kommun jämförs främst med kommungrupperna Göteborgsregionen och jämförbara kommuner. Göteborgsregionen består av tretton kommuner. Kommungruppen jämförbara kommuner består av sju kommuner som strukturellt liknar Alingsås kommun. De kommuner som ingår i gruppen jämförbara kommuner baseras till stor del på referenskostnaden (70 procent) och invånarantal (30 procent). Jämförbara kommuner varierar beroende på verksamhetsområde och kommer därför specificeras för respektive avsnitt.

Rapportens disposition

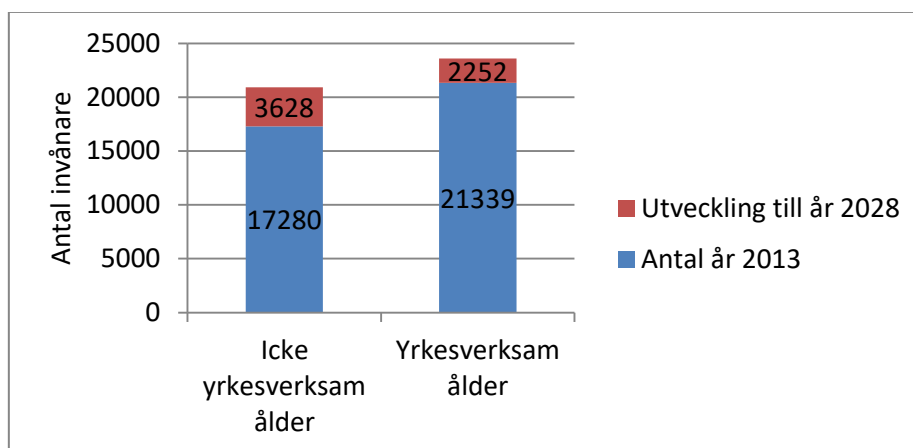
I rapportens andra avsnitt behandlas den demografiska utvecklingen. En befolkningsstruktur i förändring styr efterfrågan på välfärdstjänster, verksamheter och påverkar även investeringsbehoven.

I det tredje avsnittet genomförs en jämförande finansiell analys som syftar till att identifiera finansiella utmaningar och klargöra riktningen för det fortsatta arbetet för stärkt ekonomistyrning. I det fjärde avsnittet fortsätter den finansiella analysen, men med ett fokus på kostnadsutvecklingen fram till 2022. I det sista avsnittet, avsnitt fem, analyseras de verksamheter som antas påverkas av en förändrad efterfrågan på välfärdstjänster med fokus på verksamheternas kostnader och kvalitet på en övergripande nivå.

Demografi

Demografin talar om för oss hur befolkningen utvecklas i antal, fördelning och sammansättning. Genom att studera utvecklingen kan vi få förklarar för oss vilka förutsättningar vi har framför oss. Andelen i arbetsför ålder påverkar hur kommunen finansieras och antalet unga och äldre påverkar kostnaderna i kommunsektorn. Utöver dessa faktorer finns andra omvärldsfaktorer som påverkar, däribland rådande konjunktur, arbetslöshet och utjämningsystem.

Fler äldre och yngre i kommunen medför ett ökat behov av välfärdstjänster inom utbildning och äldrevård. Eftersom den arbetsföra befolkningen inte ökar i samma takt som antalet äldre och yngre bedömer SKL att man kan vänta sig kostnader som ökar snabbare relativt sektorns intäkter. Vidare för SKL resonemang om att vi måste möta dessa förändringar med de resurser som finns genom effektiva verksamheter och arbetssätt.¹ Som påvisas i diagrammet nedan prognosticeras gruppen icke yrkesverksam ålder stå för 62 procent av befolkningsutvecklingen i Alingsås kommun mellan 2013 och 2028, medan gruppen yrkesverksam ålder står för 38 procent av befolkningsutvecklingen. Data för utvecklingen i Alingsås kommun har hämtats ur kommunens befolkningsprognos. SCB:s tillgängliga data för framskrivning av folkmängden i riket visar en motsvarande bild av befolkningsutvecklingen mellan 2013 och 2028. Sett till riket beräknas gruppen i arbetsför ålder till 61 procent av utvecklingen och gruppen icke arbetsför ålder står för 39 procent av utvecklingen.

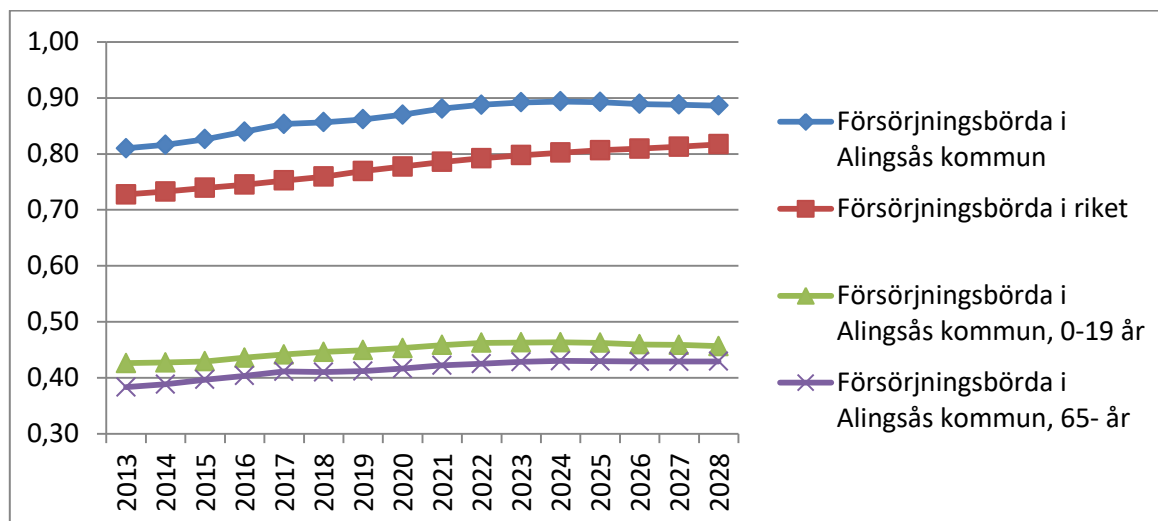

Genom att analysera befolkningsutvecklingen över tid skapas förutsättningar för att planera kommunala verksamheter. Stora delar av den service som kommuner erbjuder påverkas direkt av befolkningens storlek och sammansättning. Under 2017 stod verksamhetsområden som rapporten behandlar för cirka 83 procent av kommunens nettokostnader.

Med en större andel barn och äldre ökar den så kallade försörjningsbördan som beskrivs i diagrammet nedan. Måttet beskriver relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och det antal personer som kan bidra till deras försörjning. För Alingsås kommun är försörjningsbördan 2019 0,86 extra personer och fortsätter öka under planperioden för att sedan plana ut något. På riksnivå är försörjningsbördan 0,77 extra personer. Försörjningsbördan för Alingsås innebär att en person i arbetsför ålder behöver försörja 0,86 personer förutom sig själv 2019 och önskvärt är ett lågt värde. Skillnaden mellan Alingsås och riket kan tyckas vara liten, men blir snarare en mycket viktig aspekt att beakta sett till kostnader och verksamheter i kommunen.

¹ Ekonomirapport, december 2018, SKL

Man talar ofta om utmaningar kring demografin som något framtida fenomen vilket är problematiskt eftersom det är något pågående och behöver hanteras tidigt. Investeringar och anpassningar av verksamheter kräver långsiktig framförhållning.

Tabellen visar hur utvecklingen prognosticeras fram till 2028. Försörjningsbördan delas även upp i två grupper som visar deras andel av den totala försörjningsbördan för Alingsås. Grupperna visar den del som kommer från barn och unga samt äldre.

Kommunalekonomisk utjämning

Kommunalekonomisk utjämning syftar till att skapa lika förutsättningar för landets kommuner att erbjuda en likvärdig service. Vid en ogynnsam kostnadsstruktur erhåller kommuner ett bidrag av staten och vid motsatta förhållanden betalar kommuner ett bidrag genom kostnadsutjämningen. För Alingsås del betalas 37,3 miljoner kronor i form av avgift 2019. Utjämningsystemet utjämnar ytterligare via inkomstutjämningen där skattekraften i respektive kommun avgör om kommunen erhåller eller betalar en avgift. År 2019 uppgår detta bidrag till 309 miljoner kronor för Alingsås. Inkomstutjämningen behandlas i avsnittet om skattesatser. Sammantaget kan vi konstatera att Alingsås är nettomottagare i utjämningsystemet och detta bör ses i en helhet med försämrat demografiskt läge vilket ställer nya krav på verksamheter och prioriteringar i kommunen.

Eftersom vi står inför demografiska förändringar väntar vi oss en ökad efterfrågan på välfärdstjänster som skola och äldreomsorg. Vi känner till att det kommunala utjämningsystemet skapar mer likvärdiga förutsättningar för de kommunala verksamheterna, men kostnadsutjämningen sker endast för de kostnader kommunen förväntas ha sett till befolkningens sammansättning, gleshet och produktionsförutsättningar.² Systemet kompenserar alltså inte för vald ambitionsnivå – till exempel fler lärare per elev. Det kompenserar inte heller för effektivitet i verksamheter eller avgiftsnivå. I flerårsstrategin för 2019-2021 anges mål för god ekonomisk hushållning. Ett av målen anger att avvikelsen mellan redovisade nettokostnader och referenskostnader ska minska.

För att kunna skapa så goda förutsättningar som möjligt för större välfärdsområden som skola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt stöd inom LSS är det av stor vikt att det hushålls väl

² SOU 2018:74

med resurser och planeras långsiktigt. Denna rapport visar hur effektivitets- och ambitionsnivåer påverkar ekonomin och kvalitet i verksamheter, men även hur demografin utmanar välfärdstjänster och ekonomin inom kommunens större verksamhetsområden.

Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och finansiell ställning för Alingsås kommun används en analysmodell som utvecklats av Kommunforskning i Västsverige (KFI). Modellen utgår från fyra viktiga finansiella aspekter vilka är det finansiella resultatet, kapacitetsutveckling, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Mätperioden omfattar perioden 2013-2018. Målsättningen är att utifrån dessa fyra perspektiv identifiera finansiella möjligheter och utmaningar för Alingsås och därigenom klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen. Denna analys genomförs vid samtliga bokslut. Därtill omfattar kartläggningen i denna rapport en längre tidsperiod och inkluderar en framåtriktad kostnadsanalys för Alingsås kommun för åren 2019-2022.

Enligt kommunallagen beslutar kommunfullmäktige om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vidare ska budgeten innehålla mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Alingsås kommun har beslutat om målen som finns i flerårsstrategi 2019-2021. Målen behandlas i den finansiella analysen med fler nyckeltal. I analysen riktas särskilt fokus på jämförelser mellan Alingsås kommun och gruppen jämförbara kommuner eftersom lika strukturer i kommunerna ökar jämförbarheten.

Faktorer som påverkar finansiella nyckeltal

I figurerna nedan presenteras en del nyckeltal inom parantes. Detta redovisas eftersom Alingsås kommun 2017 övergick till att redovisa pensioner enligt fullfundsmodell vilket stärkte resultatet. Uppgifter som presenteras inom parentes i detta avsnitt är framräknade enligt blandmodellen. Den analys som genomförs utgår från och med införandeåret 2017 från redovisningsprincipen fullfundsmodellen för Alingsås.

Kommunens övergång till fullfundsmodell från blandmodell påverkar balansräkningen eftersom ansvarsförbindelsen lyfts in i just balansräkningen som en avsättning. Vid avstämning mot årsredovisningar som hör till de kommuner som ingår i jämförbara kommuner noterades ingen övergång till fullfunderingsmodell. I slutet av 2017 införde Alingsås internbank vilket innebär att kommunens balansräkning blir större då bolagens lån lyfts över till kommunen. Detta påverkar olika finansiella nyckeltal. Bland gruppen jämförbara kommuner förekommer olika upplägg, bland annat med internbank och upplägg där kommun och bolag tar upp lån var för sig. Detta påverkar balansräkningen i olika omfattningar, men blir viktigt att ta hänsyn till eftersom det försvårar jämförbarheten och möjligheter att dra slutsatser.

Finansiell analys för perioden 2013-2018

Årets resultat

Under de år som analysen omfattar har Alingsås kommun redovisat ett genomsnittligt resultat på 2,5 procent. För att nå målsättningen för god ekonomisk hushållning sett till årets resultat bör resultatet uppgå till minst två procent av skatter och bidrag. Relateras detta till liknande kommuner har denna grupp ett genomsnittligt resultat på 1,6 procent över tidsperioden. Under ett antal år redovisar enskilda kommuner i gruppen jämförbara kommuner kraftigt avvikande positiva och negativa resultat som påverkar hela kommungruppen. Detta bör beaktas vid en jämförelse mellan Alingsås kommun och jämförbara kommuner. Tillväxtprogrammet för Alingsås

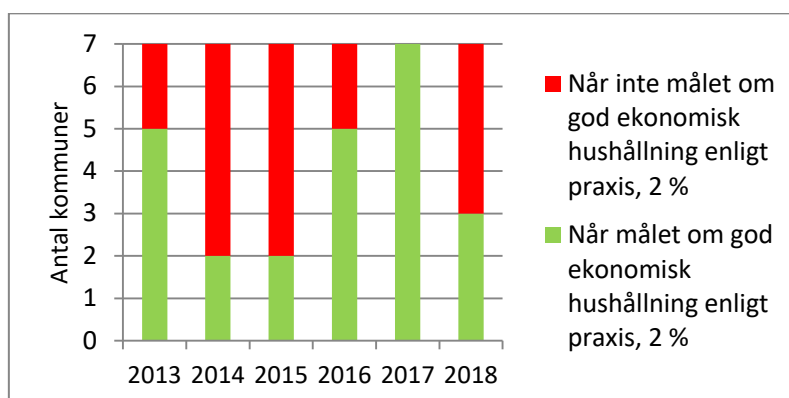

visar på hur kommunen skulle kunna växa de kommande tio åren och utgör underlag för samhällsplaneringen. Programmets finansieringsplan utgår från ett resultat om tre procent i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag. Flerårsstrategins budget inkluderar resultatnivåer från tre procent vilket skapar ett större finansiellt utrymme för investeringar.

Årets resultat (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alingsås	2,1	2,1	1,8	0,1	(4,6) 5,7	(1,9) 3,3
Göteborgsregionen	5,9	2,2	2,0	2,4	3,8	1,9
Jämförbara kommuner	2,4	-0,4	1,8	1,8	2,7	1,5
Riket	5,2	2,1	3,0	4,1	4,3	

År som resultatmål uppnås i Alingsås kommun	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beslutat resultatmål enligt god ekonomisk hushållning, 2 %	2,1	2,1	1,8	0,1	(4,6) 5,7	(1,9) 3,3

Praxis inom kommunsektorn är att årets resultat bör uppgå till minst två procent av skatter och bidrag. Ett sådant resultat ger förutsättningar för att över tid självfinansiera en större del av normala investeringsvolymerna och hantera pensionskulden. För en tillväxtkommun med tillväxtambitioner bör resultatet vara mellan tre och fem procent. Orsaken till detta är att kommunen ska klara av högre investeringsvolymerna utan att behöva lånefinansiera och därigenom försämrade den finansiella ställningen. Alingsås kommun når målet om två procent fyra av sex år. Nedan belyses hur de sju jämförbara kommunerna över tidsperioden lyckas nå resultatmålet enligt praxis. Dessa kommuner listas nedan i detta avsnitt. I jämförelsen ingår inte Alingsås kommun.

SKL riktar särskilt fokus på kommunernas resultat för år 2018 och identifierar överskott som härleds ur bland annat positiva finansnetton och försäljningar av mark. Ett dilemma som härleds ur detta är kostnadsnivåer som riskerar att anpassas till tillfälliga överskott och gör kommunerna utsatta vid en nedgång i konjunkturen.³ Det strukturella resultatet är årets resultat reducerat med samtliga poster som anses vara av engångskaraktär. Det strukturella resultatet visar hur väl kommunen lyckas hushålla med erhållna medel i form av skatter och bidrag. För Alingsås är årets strukturella resultat i förhållande till skatter och bidrag 1,1 procent 2018 vilket kan jämföras med 1,8 procent 2017 och -0,8 procent 2016. Andelen kommuner i landet med negativa resultat

³Ekonomirapport, december 2018, SKL

har ökat stadigt och uppgick till 69 stycken 2018. Senast en sådan andel kommuner redovisade negativa resultat var 2008.⁴

Viktigt att belysa för det fortsatta arbetet är att rikta särskilt fokus på utvecklingen av de olika verksamheternas nettokostnadsutveckling. Demografiska förändringar och en högre försörjningsbörda för Alingsås kommun ställer höga krav på en väl planerad resurstilldelning och resursförbrukning för att kunna nå tillfredsställande resultatnivåer. Enligt SKL bedömer 97 procent av kommunernas ekonomichefer som besvarat SKL:s enkät att åtgärder behöver vidtas för att klara finansiering och verksamheterna. Nästan samtliga ser effektiviseringar som en alternativ åtgärd.⁵

Nettokostnadsandel

En balans mellan löpande kostnader och intäkter är grundläggande för att uppnå och bibehålla en god ekonomisk hushållning. Nettokostnadsandelen mäter hur stor del av skatteintäkter och generella stadsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader och finansiella poster. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. En nettokostnadsandel på 97-98 procent anses enligt praxis utgöra god ekonomisk hushållning. Däremot bör detta nyckeltalet ställas mot kostnads- och resultatutveckling i Alingsås kommun.

Nettokostnadsandelen (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alingsås	97,9	97,9	98,2	99,9	(95,5) 94,4	(97,8) 96,7
Jämförbara kommuner	97,6	100,4	98,2	98,3	97,3	98,5

För Alingsås kommun uppgår nettokostnadsandelen som ett snitt mellan perioden 2013-2018 till 97,5 procent. Jämförbara kommuner redovisar för tidsperioden en något högre nettokostnadsandel, 98,4 procent. En lägre nettokostnadsandel ger större utrymme för att finansiera investeringar med egna medel vilket minskar behovet av upplåning. För Alingsås kommun fördjupas analysen i ett senare avsnitt som behandlar utvecklingen av nettokostnader som ställs mot referenskostnadernas utveckling. Detta kan visa riktningen för kostnadsutvecklingen i kommunen.

Självfinansieringsgraden av investeringarna

Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat och avskrivningar när den löpande driften är finansierad. Vid ett utfall på 100 procent har kommunen förmått att finansiera investeringarna med resultat och avskrivningar och vid en lägre nivå kräver finansieringen av investeringarna upptagande av lån eller minskad likviditet. Alingsås redovisar ett antal år under 100 procent, men då har investeringarna finansierats med minskad likviditet och inte upptagande av lån.

Mellan åren 2013-2018 uppgår självfinansieringsgraden för Alingsås till 95 procent vilket kan ställas mot jämförbara kommuner som över tidsperioden når en nivå på 60 procent. Faktorer som försvårar jämförbarheten mellan olika år och mellan Alingsås och jämförbara kommuner är övergången till fullfundsmodell och ett medföljande högre resultat.

⁴ Ekonomirapport, maj 2019, SKL

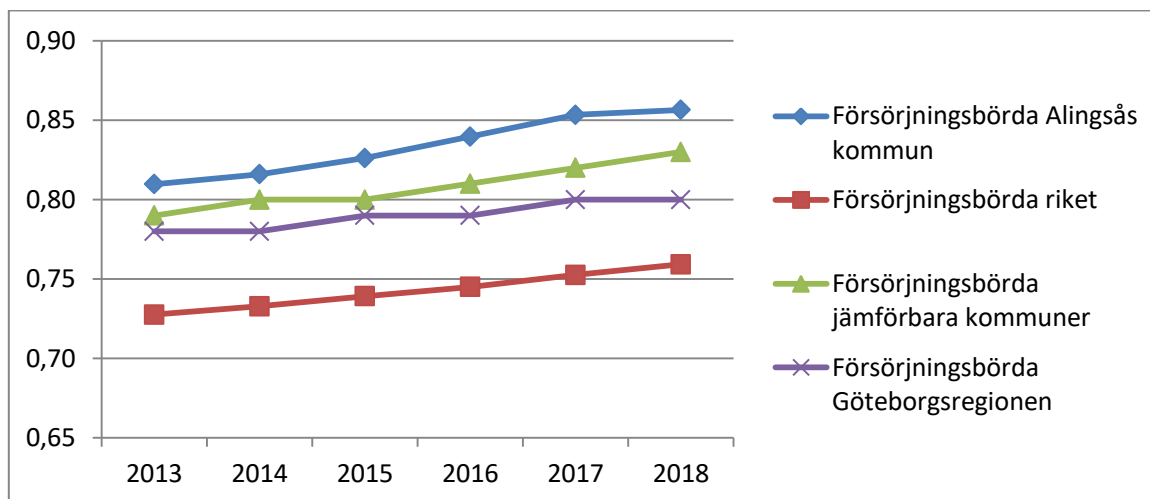
⁵ Ekonomirapport, maj 2019, SKL

Självfinansieringsgraden av investeringarna (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018		
Alingsås	66,7	101,6	89,6	50,8	(127,5)	144,3	(90,5)	117,4
Göteborgsregionen	140,2	65,5	70,3	77,8		92,9		86,7
Jämförbara kommuner	78,5	37,6	64,4	67,9		63,5		45,4

Den förhållandevis goda självfinansieringsgraden bör ställas mot investeringsnivån i kommunen. Nedan framgår att investeringarnas del av skatter och bidrag är lägre relativt jämförbara kommuner. Att långsiktigt planera investeringar är avgörande eftersom en enskild investering kan ha stor påverkan på den finansiella ställningen. Orsaken till att den finansiella ställningen kan påverkas är de olika sätt investeringar kan finansieras på. Som exempel kan finansiering ske genom resultatet, försäljning av tillgångar men även genom lånefinansiering.

Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alingsås	8	5	5	5	11	5
Göteborgsregionen	11	11,8	10,5	10,6	13,8	11,8
Jämförbara kommuner	14,6	13,3	11,9	11	13,7	14,9

Självfinansieringsgraden kan alltså analyseras ytterligare genom att studera investeringsnivån. En god planering av investeringar är av vikt för att undvika toppar och kraftigare investeringsbehov framåt. För att analysera detta ytterligare noteras att Alingsås kommun har haft en högre försörjningsbörda relativt samtliga jämförelsegrupper. Försörjningsbördan visar på hur många i arbetsför ålder är i förhållande till antalet i befolkningen utanför arbetsför ålder. Med detta följer en efterfrågan på förskolor, skolor och äldreboenden. Till detta kan nämnas att behovet av reinvesteringar i befintliga fastigheter inte har beaktats. Sammantaget behöver man fråga sig om vi investerar i en, över tid, god takt och hur behovet ser ut i framtiden.

Den demografiska försörjningsbördan beräknas som summan av antal personer 0-19 år och antal personer 65 år och äldre dividerat med antal personer i arbetsför ålder, 20-64 år. Eftersom vi lever allt längre och befolkningen blir äldre är det aktuellt att fråga sig vilka åldersgrupper som ska exkluderas från gruppen 65 år och äldre. Ett lägre värde visar på fler i arbetsför ålder relativt andelen utanför arbetsför ålder, vilket är önskvärt.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. En starkare soliditet indikerar en starkare finansiell ställning och lägre skuldsättningsgrad. Måttet visar vidare i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Soliditeten uppgår till 13,6 procent 2018 vilket är en förbättring med en procentenhet sett till föregående år. Soliditet och den kraftiga nedgången 2017 förklaras av förändrade redovisningsprinciper som beskrivs ovan i detta avsnitt och presenteras därför inom parantes. Mot denna bakgrund är jämförelse mot 2016 inte rättvisande.

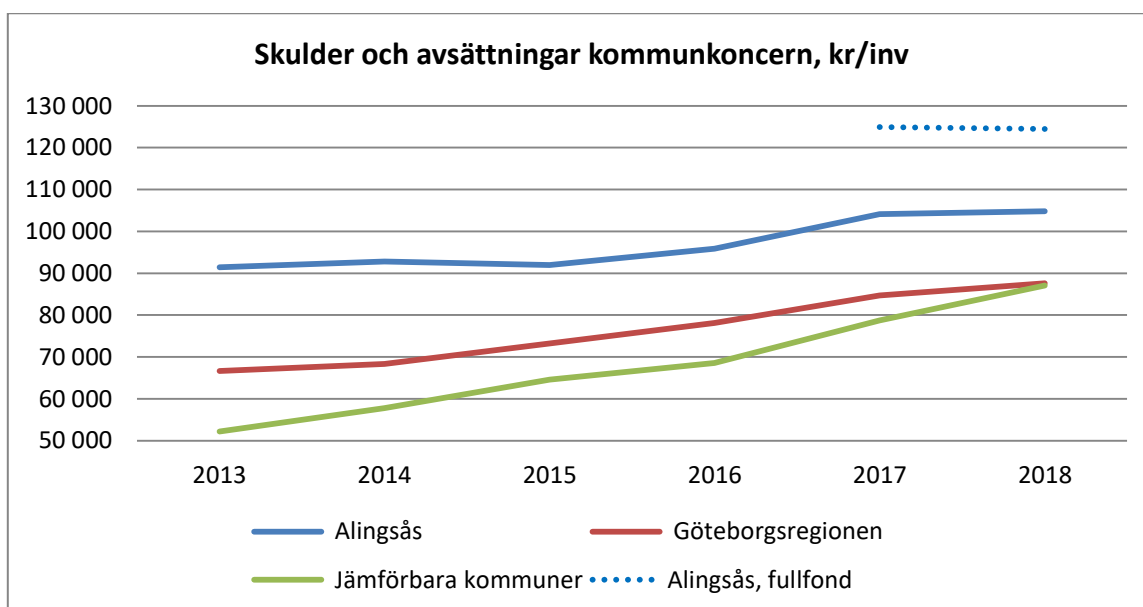
Soliditet (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alingsås	63,1	62,7	62,9	60	(27,8) 12,6	(28) 13,6
Göteborgsregionen	51,3	50	47,4	45,4	42,8	42,2
Jämförbara kommuner	66,3	61,2	57,6	55,6	53,2	51,6
Riket	49,7	47,6	45,9	46,0	45,3	

En jämförelse över tid ger en tydligare bild av den finansiella utvecklingen. Sett till gruppen jämförbara kommuner sker en över tid tydlig försämring av kommungruppens gemensamma soliditet. Samtliga kommuner i den aktuella gruppen visar en försämrad soliditet över tidsperioden. För Alingsås kommun blir det viktigt att även inom ramen för denna analys beakta framtida investeringsbehov eftersom investeringar som lånefinansieras påverkar soliditeten, det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet, negativt.

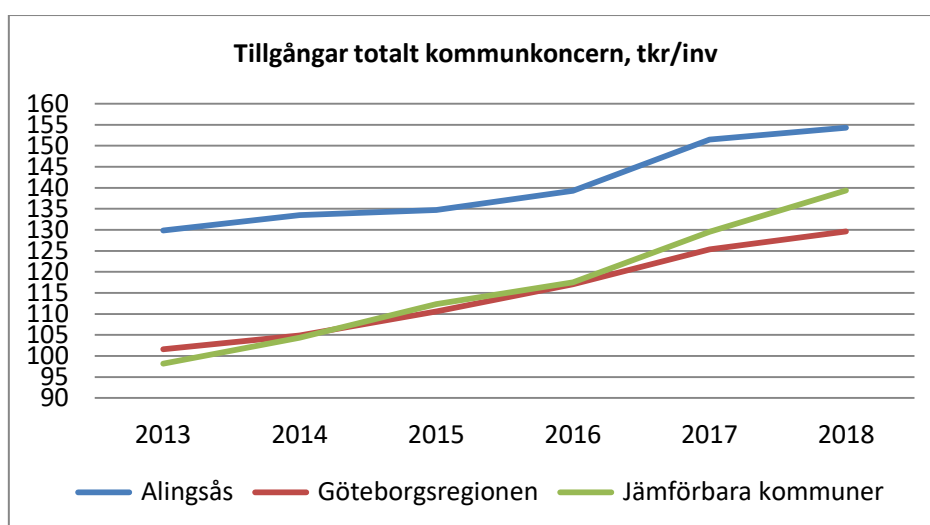
En alternativ soliditetsnivå erhålles genom att beakta samtliga pensionsåtaganden. I tabellen uppvisar samtliga jämförelsegrupper med anledning av detta försämrad soliditet.

Soliditet inkl. pensionsåtagande (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Alingsås	15,3	18,1	20,9	21,1	12,6	13,6
Göteborgsregionen	7,6	10,7	12,6	14,5	16,4	17,5
Jämförbara kommuner	25,3	25,2	25,9	28,4	28,8	28,9
Riket	19,5	20,6	21,8	24,2	25,6	

Det finansiella handlingsutrymmet påverkas även av storleken på de befintliga skulderna. En hög skuldsättning kan bli besvärlig på både kort och lång sikt eftersom det minskar det finansiella handlingsutrymmet vid ett behov av nyupplåning. Till detta bör tilläggas att vi numera känner till den stora efterfrågan på större investeringar i kommuner. Skulder och avsättningar är högre i Alingsås i förhållande till jämförbara kommuner och Göteborgsregionen. Skulder och avsättningar inom kommunkoncernen som omfattar kommunernas bolag uppgick till cirka 105 tkr per invånare 2018 för Alingsås och till 88 tkr för jämförbara kommuner. Med anledning av kommunens införande av fullfonderingsmodell 2017 påverkas de två sista åren för kommunen i tabellen och redovisas med en egen linje.

Skuldsättning och avsättningar kan ställas i förhållande till de tillgångar som finns, vilka bland annat kan vara placeringar i värdepapper men även anläggningstillgångar såsom fastigheter med stora övervärden. För Alingsås del är tillgångarna högre än båda jämförelsegrupperna och uppgår 2018 till 154 tkr för hela kommunkoncernen. För gruppen Göteborgsregionen är tillgångarna per invånare lägst och uppgår till cirka 130 tkr per invånare.

Skattesats

För att kunna analysera kapaciteten och den långsiktiga finansiella ställningen kan man jämföra skattesatsens utveckling i en kommun, men även utvecklingen mellan olika kommuner. Skattesatsen har varit oförändrad för Alingsås kommun över den tidsperiod som analysen omfattar. Av sju kommuner som ingår i gruppen jämförbara kommuner har fem stycken höjt skattesatsen vid minst ett tillfälle mellan åren 2013-2019. Nivåerna på skattesatsen i kommunerna som ingår i gruppen varierar 2018 från Ängelholm med lägst skattesats om 20,24 procent till 22,60 procent i Boden. Alingsås har med sina 21,36 procent den femte högsta skattesatsen i analysgruppen som inklusive Alingsås består av åtta kommuner. Bland de tretton kommunerna i Göteborgsregionen varierade skattesatserna under 2019 mellan 19,96 procent i Partille till 22,37

procent i Lilla Edet. Alingsås har med sina 21,36 procent den sjätte högsta skattenivån bland de tretton kommunerna i Göteborgsregionen som redovisar en skattesats på 21,20. Göteborgsregionens skattesats är lägre under samtliga år 2013-2019.

Skattesats till kommun (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alingsås	21,36	21,36	21,36	21,36	21,36	21,36	21,36
Göteborgsregionen	21,12	21,12	21,12	21,12	21,20	21,20	21,20
Jämförbara kommuner	21,11	21,22	21,32	21,38	21,50	21,50	21,54
Riket	20,61	20,65	20,70	20,75	20,75	20,74	20,70

Skatteunderlaget varierar kraftigt mellan landets kommuner. Inkomstutjämningen syftar till att jämna ut just skattekraften mellan olika kommuner och landsting. Skattekraften i en enskild kommun utgörs av skatteunderlaget i förhållande till befolkningen och uppgår till 212 tkr per invånare för Alingsås. Medelskattekraften utgör motsvarande för riket och uppgår samma år till 215 tkr per invånare. Alingsås har alltså lägre skattekraft per invånare i förhållande till riket. Även om Alingsås kompenseras för låg skattekraft är förhållandet viktigt att analysera med ett försämrat demografisk läge där gapet i försörjningsbördan är större för Alingsås. Till detta kommer ökade behov av välfärdstjänster och investeringar som belastar kommunens finansiella ställning.

Vid en skattekraft under 115 procent av medelskattekraften erhålles bidrag och vid motsatt förhållande betalas en avgift. Vid beräkning av inkomstutjämningen används länsvisa skattesatser som utgörs av medelskattesatsen 2003, en faktor för kompensationsgraden samt en justering för skatteväxlingar mellan kommunen och landstinget från 1991 fram till utjämningsåret. Skatteväxlingar sker vid justeringar i huvudmannaskapet mellan kommun och landsting. Att inkomstutjämningen baseras på länsvis skattesats och inte kommunernas egna innebär att bidragen/avgifterna inte ska kunna påverkas av kommunerna själva. Kommuner som erhåller bidrag får detta beräknat utifrån 95 procent av medelskattesatsen.

För Alingsås del erhålls medel genom inkomstutjämningen. Alingsås skattekraft och uppräknat skatteunderlag är med andra ord lägre relativt det uppräknade skatteutjämningsunderlaget, som är garantinivån om 115 procent av medelskattekraften för riket.

Kostnadsutveckling 2020-2022

I tidigare avsnitt framgick att kommunsektorn står inför stora utmaningar med särskilt fokus på att försörjningsbördan är än mer utmanande för Alingsås relativt riket. Till detta bör uppmärksamhet riktas mot den tidigare starka tillväxten i skatteunderlaget som beräknas bromsa in ytterligare, enligt SKL. Skatteunderlaget har utvecklats i en stark takt tidigare år, men SKL bedömer alltså att skatteunderlaget viker framåt.⁶ Kostnadsutvecklingen i procent uppgår till 8,2 procent mellan 2022 och 2019 för skattefinansierad verksamhet. De verksamheter som analyseras i denna rapport rymmer inom fyra nämnder vars kostnads massa uppgår till 92 procent av samtliga nämnders kostnadsvolym som presenteras nedan. Givetvis rymmer mer verksamheter inom nämndernas verksamheter, men med kännedom om en demografisk utveckling som belastar kommunen ytterligare krävs planering och god kostnadskontroll.

⁶ Ekonomirapport, maj 2019, SKL

Kostnadsutveckling skattefinansierad verksamhet, tkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
	-2 194 928	-2 269 656	-2 325 492	-2 375 715

Under 2018 ökade nettokostnaderna med 5,1 procent för Alingsås kommun. Skatter och bidrag utvecklades under samma år med 2,6 procent, vilket är en betydligt lägre utvecklingstakt än föregående två år. Prognosen vid senaste bokslutet per april 2019 visar att skatter och bidrag prognosticeras öka under 2019 med 5,1 procent vilket är i nivå med nettokostnadsökningen under året. Denna utveckling är av stor vikt för finansiell planering eftersom Alingsås möter en tuff demografisk utveckling med investeringsbehov av betydande omfattning. En god kontroll över kommunens kostnadsutveckling med en effektiv verksamhet är avgörande för en långsiktigt hållbar ekonomi med finansiellt handlingsutrymme. Vi ser att en rad olika faktorer påverkar den kommunala ekonomin vilket kräver långsiktig planering, särskilt sett till investeringar som ofta belastar den finansiella ställningen.

Sammanfattning – kommentar och medskick

Alingsås kommun har över tidsperioden redovisat ett snitt över resultatmålet för målet om god ekonomisk hushållning, trots nedgångar enskilda år. Detta är bättre relativt gruppen jämförbara kommuner, men lägre än snittet för Göteborgsregionen. För kommunens del är det av största vikt att hushålla väl med resurser och driva effektiva verksamheter med kännedom om tuffare finansiella och demografiska utmaningar och ett förändrat tryck på kommunens verksamheter och investeringsbehov. Flerårsstrategin och dess budget utgår från resultatnivåer om tre procent vilket skapar ett finansiellt utrymme och underlättar planering av investeringar.

Alingsås kommun har över tidsperioden en lägre nettoinvesteringsgrad som andel av skatter och generella bidrag i förhållande till Göteborgsregionen och jämförbara kommuner. Tidigare avsnitt visade även på en hög försörjningsbörda i relativa mått fram till 2028. Att planera, och prioritera blir avgörande för att skapa förutsättningar för det som följer med hög försörjningsbörda och därtill nya investeringar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster.

Jämförbara kommuner

I detta avsnitt består gruppen jämförbara kommuner av följande kommuner.

Ale
Boden
Enköping
Lidköping
Värnamo
Ängelholm
Östhammar

Förklaring till vissa nyckeltal

Nettokostnadsandelen: verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto dividerat med summan av skatter och bidrag.

Självfinansieringsgraden av investeringarna: årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag: Nettoinvesteringarna dividerat med summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Soliditet: eget kapital dividerat med summa tillgångar i balansräkningen, exkl. pensionsåtaganden intjänade före 1998.

Verksamheternas kostnader och kvalitet

Vi känner till att en förändrad demografi ställer nya krav på kommuner och på de välfärdstjänster som erbjuds. I detta avsnitt behandlas berörda verksamheter, men även verksamheter som sett till budgeterade ramar står för en betydande del av total ramtilldelning. Utöver de beskrivna ekonomiska utmaningar som är hänförliga till demografin har Alingsås kommun högre redovisade nettokostnadsnivåer än vad som motiveras sett till referenskostnaden. Referenskostnaden för olika verksamheter kan användas som indikator för kostnadsläget. Gapet mellan netto- och referenskostnad är ett av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning i Alingsås enligt flerårsstrategi för 2019-2021.

Den 14 juni 2017 beslutade kommunfullmäktige om handlingsplan Effekt som syftar till att säkerställa ekonomin på både kort och lång sikt. Som ett led i detta beslutade kommunfullmäktige senare om hyressänkningar om 20 miljoner kronor som gäller från 2018. Detta speglas i 2018 års kostnadsnivåer för verksamheterna som presenteras nedan. Detta bör beaktas vid denna sammanfattning, men även vid respektive verksamhets avsnitt för kostnader. Barn och ungdomsnämndens hyressänkning uppgick till 10,6 mnkr. För dåvarande Utbildningsnämnden uppgick sänkningen till 4,8 mnkr. Vård- och äldreomsorgsnämndens och Socialnämndens hyressänkningar uppgick till 408 tkr respektive 364 tkr.

Metod

Verksamhetsområden som behandlas beskrivs nedan och analyseras utifrån netto- och referenskostnader samt avvikelser mellan de två olika kostnadstyperna. Sammantaget belyser detta avsnitt utvecklingen av övergripande kostnadsnivåer från 2013 för att identifiera den finansiella riktningen. För respektive verksamhet har ett antal kvalitetsnyckeltal inhämtats ur Koladas nyckeltalsdatabas och en del av dessa hör till Kommunens kvalitet i korthet (KKiK). Det är ett begränsat antal kvalitetsmått som belyser delar av respektive verksamhet. Syftet är inte att fullständigt belysa verksamheternas kvalitet vilket inte är möjligt inom ramen för denna rapport.

En fullständig genomlysning kommer alltså inte att genomföras, då rapporten syftar till att fånga en övergripande riktning. De verksamhetsområden som kommer behandlas är förskola, grundskola F-9, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg (IFO) samt LSS. Dessa områden behandlas även under 2019 i separata genomlysningar som genomförs med verksamheterna.

Beskrivning av nyckeltal

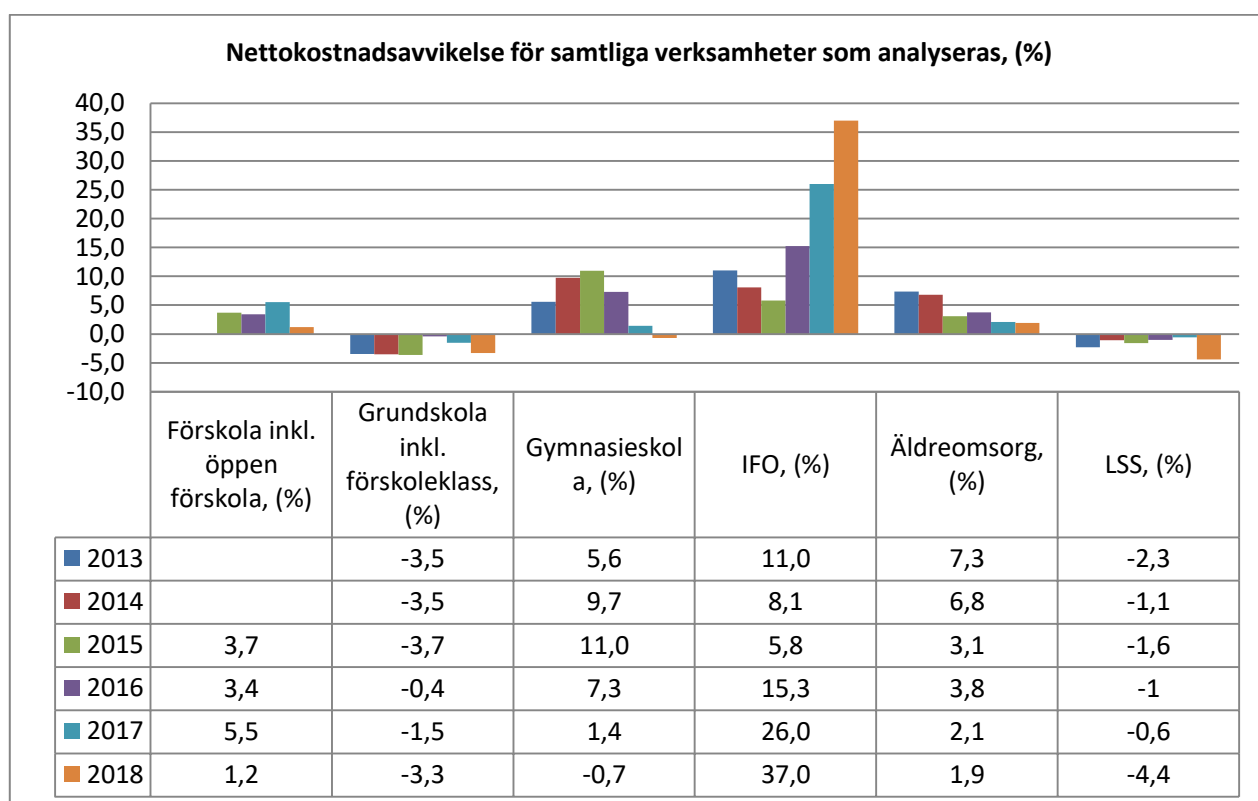
Referenskostnaden indikerar vad varje verksamhet borde kosta om verksamheten bedrivs med en genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Nyckeltalet är en justering av standardkostnaden som används i den kommunala kostnadsutjämnningen. För varje verksamhetsområde finns en standardkostnad som syftar till att korrigera för strukturella skillnader. Standardkostnaden bestäms av ett antal variabler beroende på vilken verksamhet som analyseras. Referenskostnaden baseras alltså på standardkostnaden, men justeras ytterligare. Referenskostnaden för grundskola F-9 bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15 åringar i kommunen, barn med utländsk bakgrund, löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling.

Genom att ställa nettokostnaden för varje enskild verksamhet mot referenskostnaden får vi fram nettokostnadsavvikelsen som visar på det faktiska kostnadsläget relativt det statistiskt förväntade kostnadsläget. Ett tal över noll indikerar ett högre kostnadsläge på grund av en högre ambitionsnivå och/eller låg effektivitet. Dessa nyckeltal framställs av SKL och inhämtas via Kolada.

Sammanfattning – nettokostnadsavvikelse i procent för Alingsås kommun

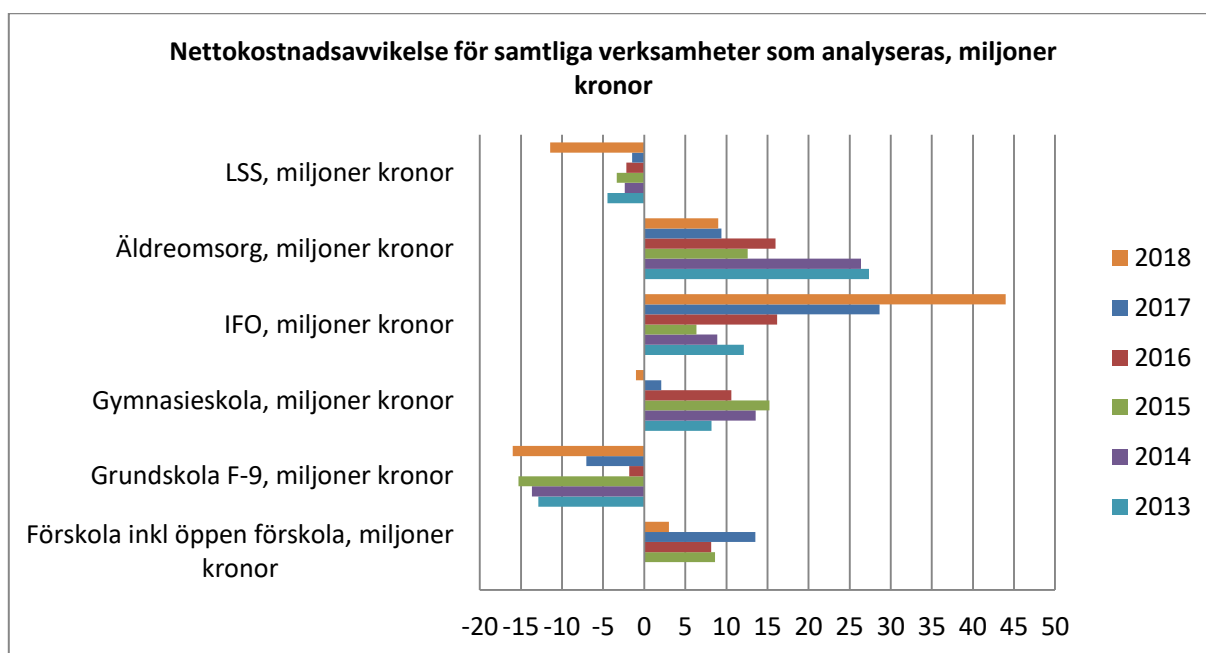
Nedan illustreras nettokostnadsavvikelsen för samtliga verksamheter som behandlas inom ramen för denna rapport. Fyra av sex verksamheter som analyseras visar på ett högt kostnadsläge över tidsperioden som redovisas nedan. För gymnasieskolan bryts trenden 2018 vilket är första året med en referenskostnad som överstiger nettokostnaden. De verksamheter med högre kostnadsläge över tidsperioden är förskolan, gymnasieskolan, äldreomsorgen och IFO. Verksamheterna LSS och grundskola F-9 redovisar lägre kostnadslägen än vad som är statistiskt förväntat.

År 2018 har samtliga verksamheter förutom IFO redovisat bättre utfall än föregående år i nettokostnadsavvikelsen. Till denna förbättring bidrar lägre hyreskostnader som beskrivs ovan. Trots detta uppgår den totala avvikelsen 2018 till 31,6 procent mot 2017 års avvikelse om 32,8 procent. Det faktum att IFO går i en tydlig motsatt riktning bör beaktas. Ett av de finansiella målen om god ekonomisk hushållning anger att avvikelsen mellan redovisade nettokostnader och referenskostnader ska minska. En god kostnadskontroll är avgörande för att nå målen om god ekonomisk hushållning och en långsiktig starkt ekonomi. Detta är särskilt viktigt eftersom vi känner till att försörjningsbördan och demografin utvecklas i en riktning som belastar ekonomin.

Sammanfattning – nettokostnadsavvikelse i miljoner kronor för Alingsås kommun

Nettokostnadsavvikelse i miljoner kronor visar tydligare avvikelsen i de olika verksamheterna. Ett positivt värde indikerar ett högre kostnadsläge än det som förväntas sett till referenskostnaden. Detta redovisas för äldreomsorgen, IFO och förskolan. Verksamheterna LSS, gymnasieskolan och grundskolan indikerar en lägre nettokostnad relativt referenskostnaden 2018. För förskoleverksamhet finns data tillgängligt från 2015.

	Förskola inkl öppen förskola, miljoner kronor	Grundskola F-9, miljoner kronor	Gymnasieskola, miljoner kronor	IFO, miljoner kronor	Äldreomsorg, miljoner kronor	LSS, miljoner kronor
2018	3	-16	-1	44	9	-11
2017	14	-7	2	29	9	-1
2016	8	-2	11	16	16	-2
2015	9	-15	15	6	13	-3
2014		-14	14	9	26	-2
2013		-13	8	12	27	-4

Sammanfattning – kostnader i jämförelse med andra kommungrupper

Kostnadsläget för samtliga verksamheter som analyseras och jämförs är högre i Alingsås i förhållande till jämförbara kommuner räknat som snitt. Trots att Alingsås redovisar lågt kostnadsvärde för grundskolan och inom LSS är kostnadsläget lägre för motsvarande verksamheter inom jämförbara kommuner, men högre för Göteborgsregionen.

Medelvärde nettokostnadsavvikelse 2013-2018, %	Förskola Grundskola F-9 Gymnasieskola Äldreomsorg IFO LSS					
	Alingsås	3,5	-2,7	5,7	4,2	17,2
Göteborgsregionen	-2,2	0,7	-1,4	4,7	12,7	3,7
Jämförbara kommuner	-1,8	-3,8	0,9	1,4	-8,1	-2,2

Kostnadsläget inom förskolan i Alingsås är högre än båda jämförelsegrupperna, över hela tidsperioden. Trenden för kommunen sett till kostnaderna är dock nedåtgående eftersom nettokostnaden inte ökar i samma takt som referenskostnaden 2018. Räknat som kostnad per inskrivet barn är kostnaden lägst i Alingsås. Samtidigt är andelen 1-5 åringar i förskolan högre i Alingsås fram till 2017. Räknat som kostnad för förskolan dividerat med antalet inskrivna barn är kostnadsläget det motsatta då Alingsås redovisar lägst kostnad per inskrivet barn.

Inom grundskolan F-9 uppgår nettokostnaderna räknat som ett snitt till en lägre nivå än referenskostnaden. Trots ett lågt kostnadsläge för Alingsås redovisar gruppen jämförbara kommuner lägre avvikelse mätt som avvikelse mellan netto- och referenskostnad. Kostnaden för

den kommunala grundskolan F-9 i förhållande till antalet elever är lägst i Alingsås 2018, men även jämförbara kommuner redovisar lägre kostnadsläge under tidsperioden.

Gymnasieskolans nettokostnadsavvikelse har varit högre samtliga år i Alingsås i förhållande till jämförelsegrupperna. Detta gap mellan netto- och referenskostnad, i förhållande till antalet invånare, minskar dock över tid och denna trend fortsätter 2018. År 2015 var avvikelsen 11 procent och till år 2018 har den minskat till en nivå om -0,7 procent vilket innebär att gapet har minskat till en nivå där referenskostnaden överstiger faktisk nettokostnad. Kostnaden för den kommunala gymnasieskolan i förhållande till antalet elever har under tidsperioden 2013-2017 varit lägst hos jämförbara kommuner.

Inom äldreomsorgen är nettokostnadsavvikelsen högre än jämförbara kommuner men lägre än Göteborgsregionen. För kommunens del minskar gapet mellan netto- och referenskostnad över tidsperioden vilket innebär en lägre nettokostnadsavvikelse.

Högst nettokostnadsavvikelse redovisas inom IFO med ett snitt på 17,2 procent mellan 2013-2018. Trenden för denna avvikelse är stigande med en avvikelse som stiger från 11 procent år 2013 till 37 procent 2018. För jämförbara kommuner inom IFO är avvikelsen konstant negativ, med en uppåtgående trend fram till 2018 där den åter minskar.

Efter grundskolan redovisas lägst nettokostnadsavvikelse inom verksamhetsområde LSS. Trots detta är motsvarande avvikelse lägre hos gruppen jämförbara kommuner inom LSS. Avvikelsen mellan Alingsås och jämförbara kommuner, sett till nettokostnadsavvikelsen, minskar dock något över tid och år 2018 redovisas -4,4 procent i avvikelse för Alingsås samt -0,8 procent i avvikelse för jämförbara kommuner.

Sammanfattning av kvalitetsnyckeltal

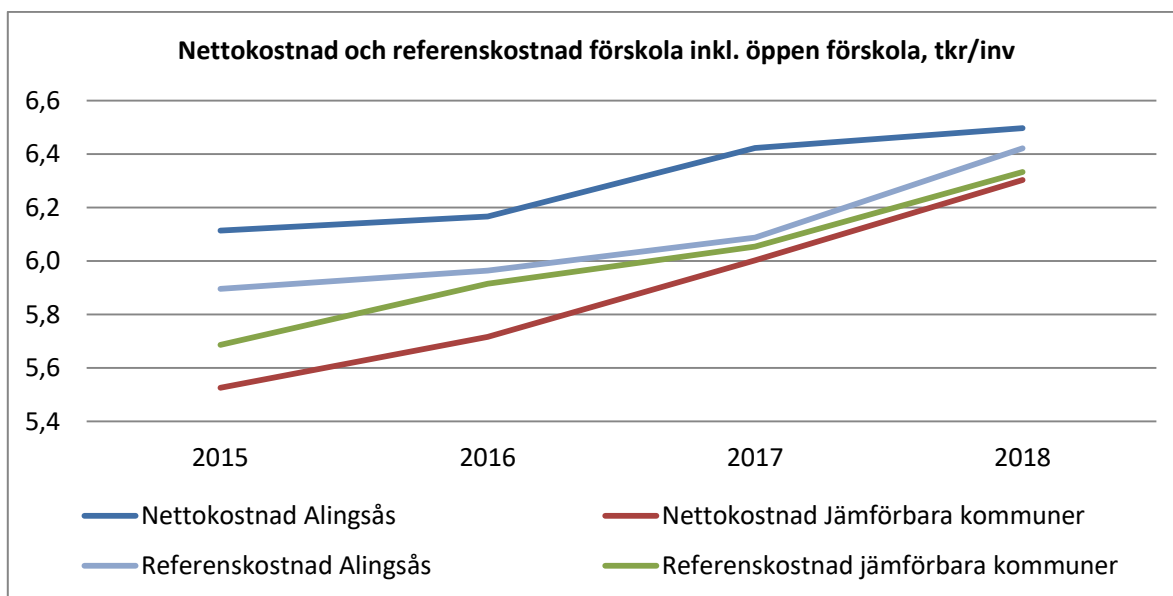
Inom området barn och unga som omfattar förskola, grundskola F-9 och gymnasieskolan placeras Alingsås bland de 25 procent bästa kommunerna inom 5 stycken nyckeltal. Alingsås placeras vidare bland de 50 procent mittersta kommunerna inom 6 stycken kvalitetsnyckeltal i förhållande till kommuner som redovisat uppgifter. För de 3 nyckeltal som har inhämtats för gymnasieskolan är kommunens placering bland de 25 procent bästa inom samtliga. Andelen gymnasieelever med examen inom fyra år har förbättrats samtliga år från 2015 (70,9 procent) till 2018 (76,7 procent).

Stöd och omsorg som omfattar äldreomsorgen, IFO och LSS presenteras åtta kvalitetsnyckeltal. Av dessa placeras Alingsås bland de 25 procent bästa kommunerna (av de kommuner som har redovisat data) inom ett mätområde vilket är brukarbedömningen inom hemtjänsten, mätt som helhetssyn. För två mätområden placeras Alingsås bland de 25 procent sämsta som dels är inom IFO (brukarbedömning – förbättrad situation efter kontakt med socialtjänsten), dels inom LSS (utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats, medelvärde).

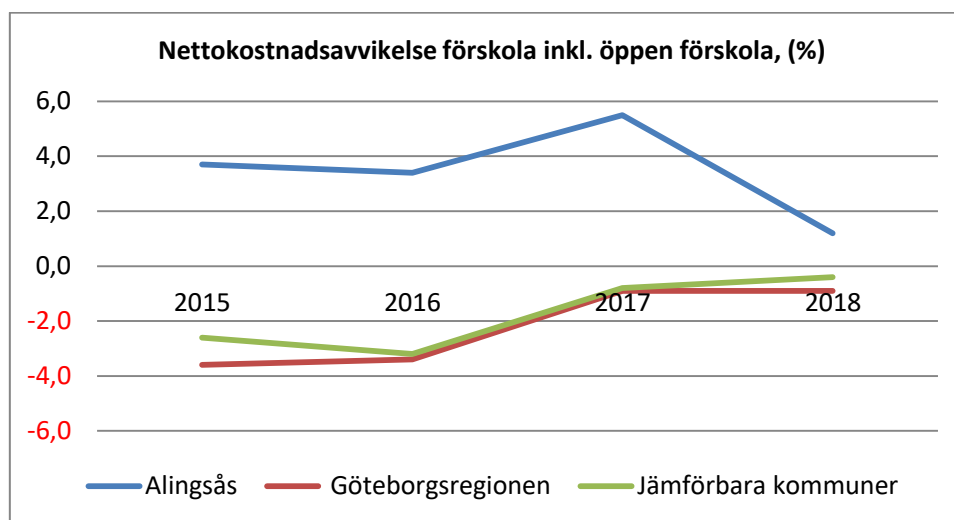
Förskola

Nettokostnadsavvikelse

Alingsås kommun har sedan 2015 redovisat högre nettokostnadsnivåer i förhållande till jämförbara kommuner inom förskola och öppen förskola. Till detta är pedagogisk verksamhet exkluderad. År 2018 redovisar Alingsås kommun en nettokostnad om 6,5 tkr per invånare och kommunerna i jämförelsegruppen redovisade samma år motsvarande kostnad till 6,3 tkr per invånare. Nettokostnaden är över tidsperioden även högre än kommunens referenskostnad som uppgick till 6,4 tkr per invånare 2018. Nettokostnaden för jämförbara kommuner understiger både gruppens egna referenskostnad och Alingsås kommuns referenskostnad samtliga år.

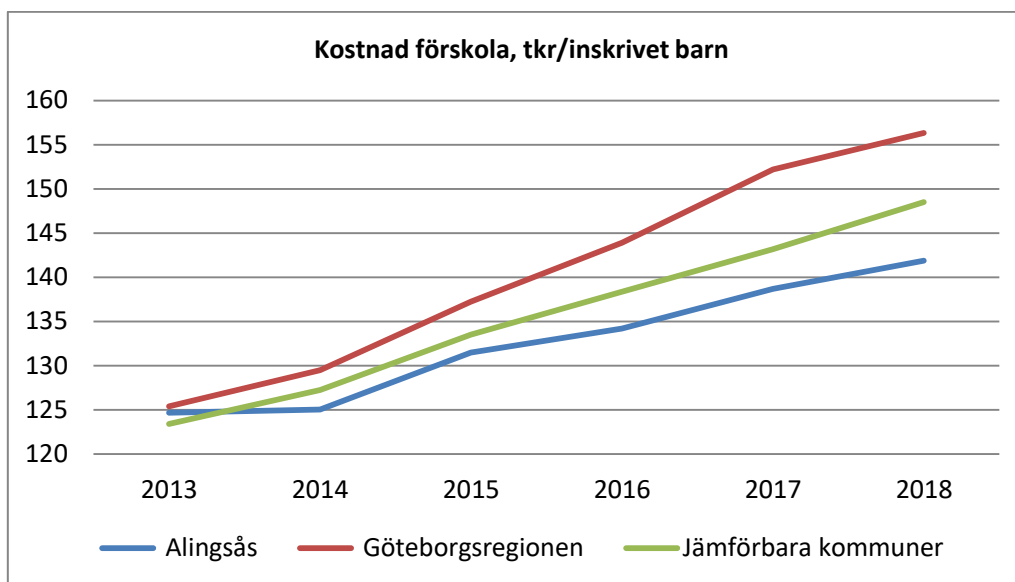

Nettokostnadsavvikelsen erhålls genom att nettokostnaden ställs mot referenskostanden. För båda jämförelsegrupperna redovisas en negativ nettokostnadsavvikelse vilket visar på ett lägre kostnadsläge än den statistiskt förväntade kostnadsnivån, om verksamheterna drivs med genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå. För Alingsås är denna avvikelse positiv och på en högre kostnadsnivå i förhållande till jämförelsegrupperna. Detta gap minskar kraftigt 2018.

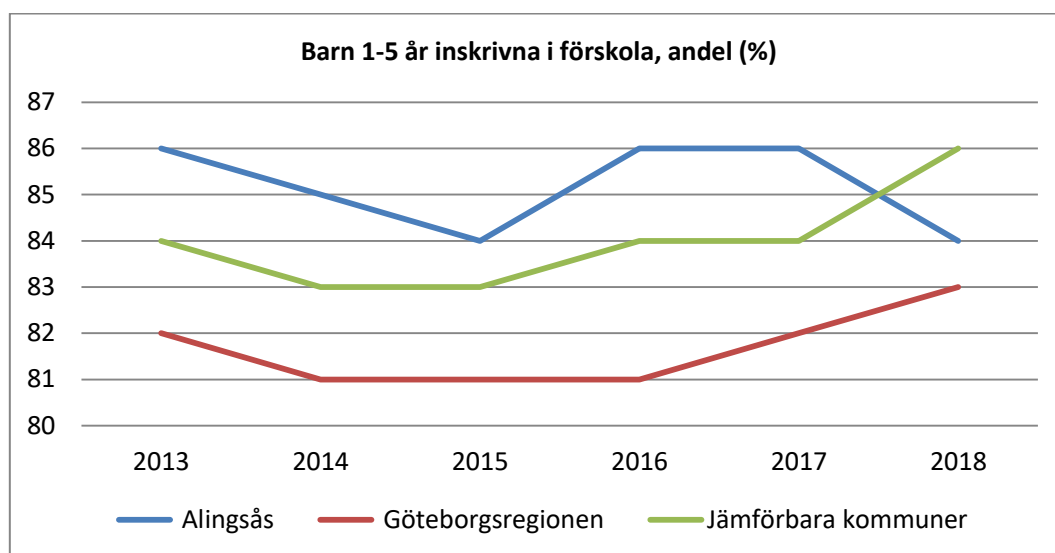

Kostnad förskola per inskrivet barn

Kostnaden per inskrivet barn i förskolan är lägre i Alingsås än både Göteborgsregionen och jämförbara kommuner. Däremot redovisas en tydlig kostnadsökning för samtliga jämförelsegrupper under tidsperioden. I förhållande till ovan uträkning som visar nettokostnad per invånare är kostnadsläget lägre för Alingsås räknat som kostnad per inskrivet barn.

Andelen barn 1-5 år som är inskrivna i förskolan är något högre i Alingsås fram till 2017. År 2018 minskar andelen inskrivna barn för Alingsås och jämförbara kommuner har därmed en högre andel inskrivna barn i förskolan. Andra faktorer som har stor påverkan på den totala kostnadsvolymen är avgiftsintäkter samt lokal- och personalkostnader.

Kvalitet – verksamheten

Inom förskolan är antalet inskrivna barn per årsarbetare något högre över tidsperioden och i förhållande till jämförelsegrupperna. Trots det placeras Alingsås bland de 50 procent mittersta av alla kommuner med redovisad data för andelen inskrivna barn per årsarbetare. Inom

Göteborgsregionen har det genomförts en regionsgemensam enkät där vårdnadshavare får svara på frågor om verksamheten. Det samlade resultatet är i nivå med just Göteborgsregionen.

Kvalitetsnyckeltal förskola		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Inskrivna barn/årsarbetare kommunal förskola, antal (ej KKiK)	Alingsås		5,6	5,7	5,6	5,3	5,4
	Göteborgsregionen		5,6	5,6	5,5	5,2	5,1
	Jämförbara kommuner		5,6	5,6	5,5	5,3	5,4
Regiongemensam enkät förskola/pedagogisk omsorg, samtliga förskolor, sju gradig skala, 7 motsvarar utmärkt	Alingsås						5,62
	Göteborgsregionen						5,62

Precis som för övriga kvalitetsnyckeltal i denna rapport ges inte svar på kvalitet i respektive verksamhet eftersom nyckeltalen endast indikerar kvalitetsnivå på det aktuella område som mäts. Att mäta fullständig kvalitet på respektive verksamhet är inte aktuellt inom ramen för denna rapport.

Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning

I gruppen jämförbara kommuner ingår följande sju kommuner för förskolan 2017.

Vänersborg
Trelleborg
Danderyd
Vetlanda
Gislaved
Örnsköldsvik
Sandviken

Förklaring till vissa nyckeltal bifogas nedan.

Nettokostnad förskola inkl. öppen förskola, kr/inv.: Nettokostnad för förskola inkl. öppen förskola, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Källa: SCB.

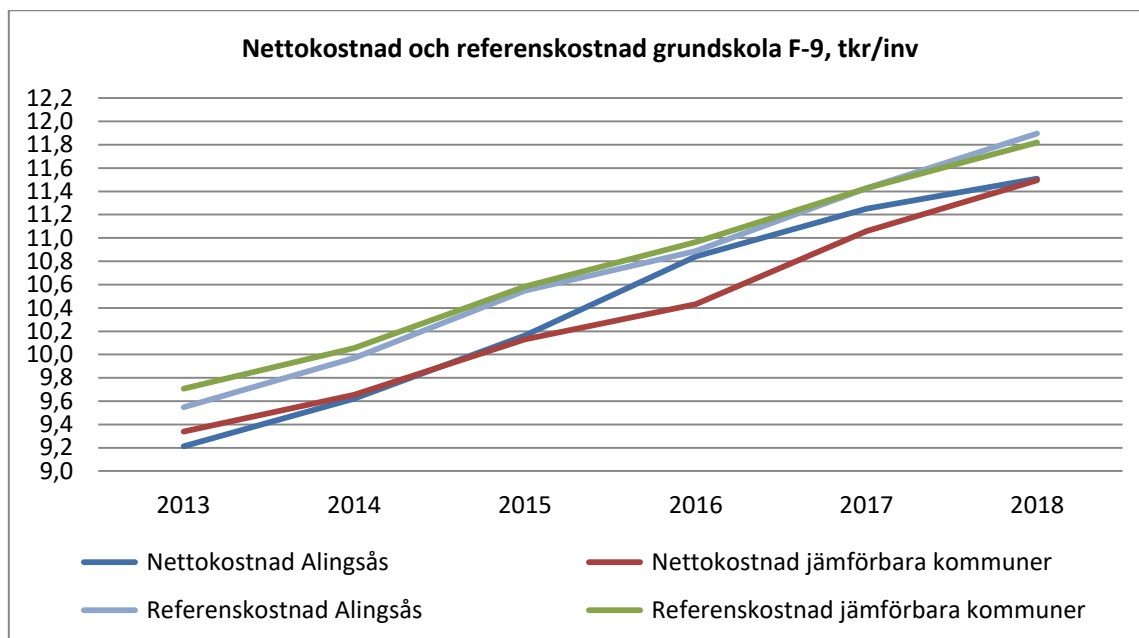
Referenskostnad förskola inkl. öppen förskola, kr/inv.: Referenskostnaden för förskolan inkl. öppen förskola redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för förskola i riket, andel 1-5-åringar i kommunen, 2005 års genomsnittliga vistelsetid på förskola för aktuell kommungrupp, samt del av standardkostnaderna från delmodellerna barn och ungdomar med utländsk bakgrund, löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Dataunderlaget avser som regel utfall det aktuella året. Källa: SKL.

Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%): Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för förskola inkl. öppen förskola, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Pedagogisk omsorg (tidigare kallat familjedaghem) ingår inte. Källa: SKL.

Grundskola F-9

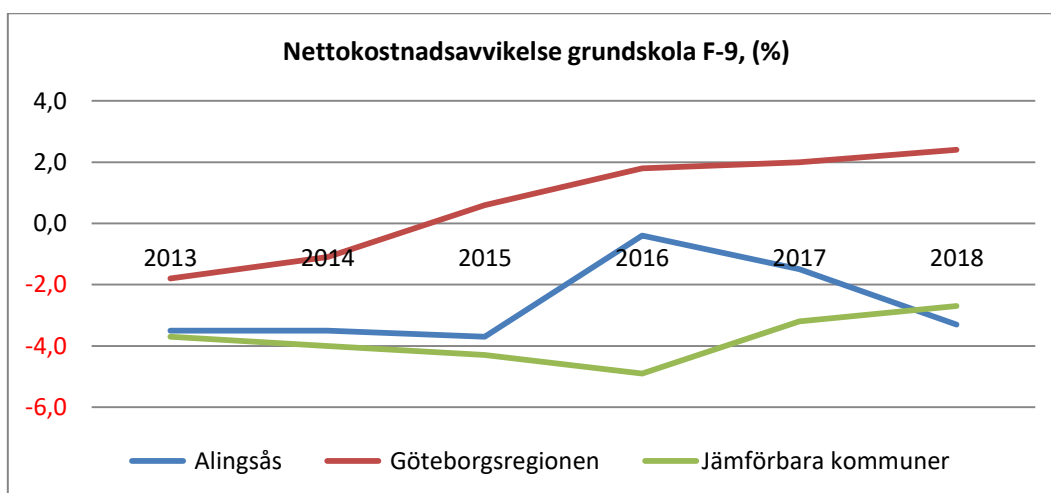
Nettokostnadsavvikelse

Grundskolan F-9 i Alingsås har över hela tidsperioden redovisat en lägre nettokostnadsnivå relativt referenskostnaden. Ett liknande förhållande har uppvisats hos jämförbara kommuner. För Alingsås uppgick nettokostnaden 2018 till 11,5 tkr per invånare.

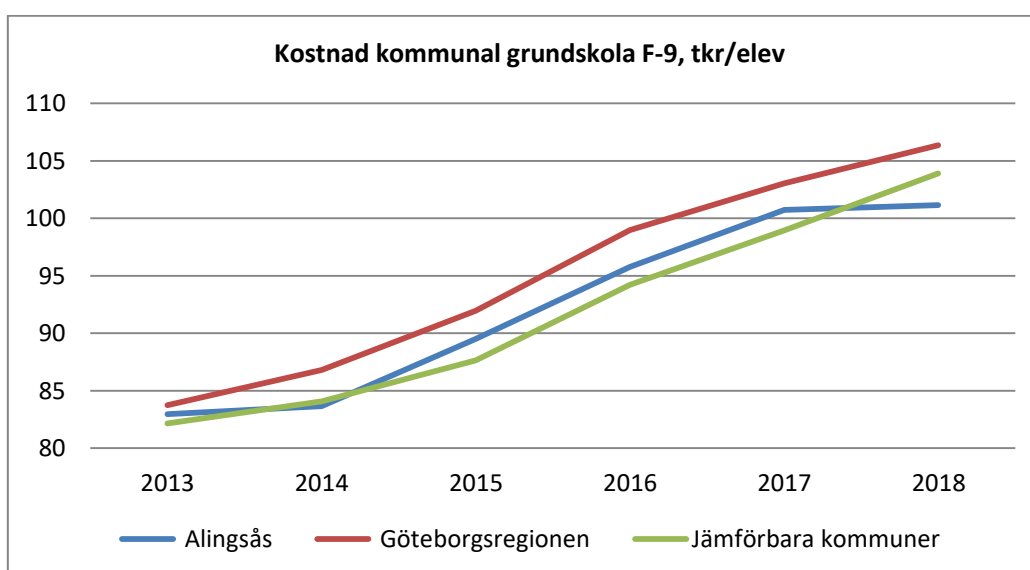
Nettokostnadsavvikelsen erhålls genom att den faktiska kostnaden ställs mot referenskostnaden. För Alingsås del råder en negativ nettokostnadsavvikelse vilket innebär att kommunen har ett lägre kostnadsläge än den statistiskt förväntade kostnadsnivån, om verksamheterna drivs med genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå. Grundskolan F-9 är ett av två verksamhetsområden som behandlas i denna rapport med ett lägre kostnadsläge relativt det statistiskt förväntade kostnadsläget över hela tidsperioden. Till denna grupp ansluter gymnasieskolan 2018. Fram till 2017 redovisar jämförbara kommuner lägst nettokostnad i förhållande till referenskostnaden. År 2018 är avvikelsen lägst i Alingsås. Göteborgsregionen redovisar en ökning över tidsperioden med en högre kostnadsnivå än den statistiskt förväntade från 2015. Detta motiveras främst av enskilda kommuner som avviker, bland annat Göteborgs Stad som uppvisar en kraftig ökning i nettokostnader från 2015. Till 2018 har avvikelsen ökat till 2,4 procent för kommungruppen.

Kostnad grundskola F-9 per elev

Nettokostnaden för grundskolan påverkas av flera kostnadsslag, varav personalkostnader (kostnader för undervisning) och lokalkostnader utgör en stor andel. Mätt som kostnad för grundskola F-9 i kommunens regi visar jämförbara kommuner lägsta samlade kostnad per elev under tidsperioden med undantag för 2014 och 2018. Dessa år är kostnaden lägre för i Alingsås.

Kvalitet – verksamheten

Sett till grundskolan F-9 placeras Alingsås bland de 25 procent bästa kommunerna i två av kvalitetsnyckeltalen. Inom fem områden är placeringen bland de 50 procent mittersta av samtliga kommuner med redovisad data. Meritvärdet för elever i kommunala skolor och årskurs 9 uppgår 2019 som ett medelvärde till cirka 227 vilket är något lägre än Göteborgsregionen, men betydligt högre än jämförbara kommuner som redovisar medelvärdets snitt på cirka 212.

Kvalitetsnyckeltal grundskolan F-9		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%)	Alingsås	95,3	90,6	92,9	90,7	91,5	88,9
	Göteborgsregionen	93,9	91,9	92,5	91,0	92,2	91,4
	Jämförbara kommuner	91,8	88,5	88,3	87,2	85,3	86,4
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	Alingsås	91,4	90,7	86,4	90,8	82,7	85,5
	Göteborgsregionen	90,5	89,5	87,8	88,1	82,1	86,3
	Jämförbara kommuner	86,4	84,0	80,9	83,3	78,0	80,1
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) (ej KKiK)	Alingsås			214,5	227,0	221,7	226,9
	Göteborgsregionen			223,8	226,7	218,9	229,0
	Jämförbara kommuner			210,3	214,4	209,7	211,7
Elever i år 9. genomsnittligt meritvärde avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor, meritvärdespoäng (ej KKiK)	Alingsås			-9,3	1,3	-2,1	-0,3
	Göteborgsregionen			-4,6	-6,1	-4,8	-4,4
	Jämförbara kommuner			-6,2	-4,2	-5,4	-7,6
Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%) (ej KKiK)	Alingsås	81,4	80,8	76,5	83,5	75,2	78,3
	Göteborgsregionen	79,9	79,1	79,1	78,7	74,4	78,6
	Jämförbara kommuner	74,5	73,1	71,5	73,3	67,9	70,3
Elever i år 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor, procentenheter (ej KKiK)	Alingsås			-0,2	6,8	-0,2	2,9
	Göteborgsregionen			-0,5	-1,6	-1,1	0,2
	Jämförbara kommuner			-1,5	1,1	-1,4	0,4
Elever i åk 9: Jag är nöjd med min skola som helhet, positiva svar, andel (%)	Alingsås				75,1		80,1
	Göteborgsregionen (bortfall 1 kommun)				69,1		68,8
	Jämförbara kommuner				73,1		71,1

Jämförelser mellan kommuner med fokus på skolan kan vara problematiskt eftersom olika socioekonomiska förhållanden råder. För att förbättra jämförbarheten används i denna rapport ett av SKL framtaget modellberäknat värde. Det modellberäknade värdet tar hänsyn till elevsammansättningen. Avvikelsen mellan genomsnittliga värdet för kommungrupperna och det modellberäknade värdet redovisas i tabellen för ett antal nyckeltal. Är det faktiska meritvärdet högre än det som förväntas sett till modellberäknat värde erhålles ett positivt tal, vilket är önskvärt. Motsvarande förhållande råder för andelen elever som uppnår kunskapskraven i år 9.

Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning

I gruppen jämförbara kommuner ingår följande sju kommuner för grundskolan F-9 år 2017.

Vänersborg
Värnamo
Nässjö
Ronneby
Enköping
Vetlanda
Falköping

Förklaring till vissa nyckeltal bifogas nedan.

Nettokostnad grundskola F-9, kr/inv.: Nettokostnad för grundskola inklusive förskoleklass, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser samtlig regi. Källa: SCB.

Referenskostnad grundskola F-9, kr/inv.: Referenskostnaden för grundskola inkl. förskoleklass redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för grundskola och förskoleklass i riket, andel 6-15-åringar i kommunen, barn med utländsk bakgrund samt antaganden om merkostnader för små skolor och skolskjuts. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Dataunderlaget avser som regel det aktuella året. Källa: SKL.

Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%): Nettokostnadsavvikelsen är nettokostnaden minus referenskostnad för grundskola inkl. förskoleklass, här visat i miljoner kronor. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

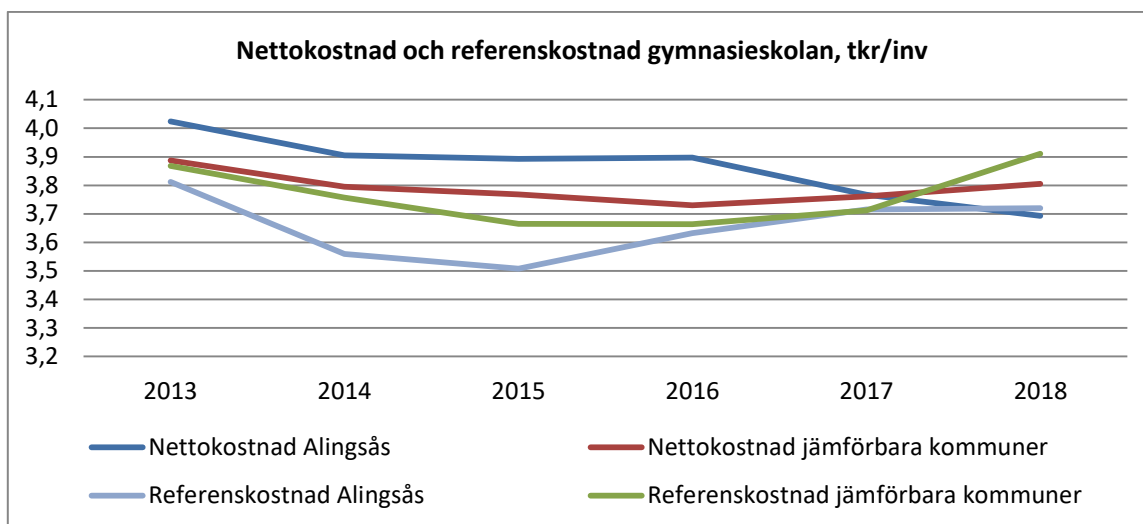
Avvikelse från modellberäknat värde, elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, procentenheter: Visar avvikelsen mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet. Modellberäknade värden för andel elever som uppnått kunskapskraven har tagits fram av SKL i en regressionsmodell där kommunerna jämförs med övriga kommuner och där hänsyn tagits till behov av ekonomiskt bistånd, nyinvandrade elever (0-4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön samt fr.o.m. 2017 andel elever med okänd bakgrund. Avser elever i kommunala skolor i kommunen oberoende av var de är folkbokförda. Källa: SKL och SCB.

Avvikelse från modellberäknat värde, meritvärde åk. 9, Kommunala skolor, meritvärdespoäng: Visar avvikelsen mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet. Modellberäknade värden för genomsnittligt meritvärde har tagits fram av SKL i en regressionsmodell där kommunerna jämförs med övriga kommuner och där hänsyn tagits till behov av ekonomiskt bistånd, nyinvandrade elever (0-4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön samt fr.o.m. 2017 andel elever med okänd bakgrund. Avser elever i kommunala skolor i kommunen oberoende av var de är folkbokförda. Källa: SKL och SCB.

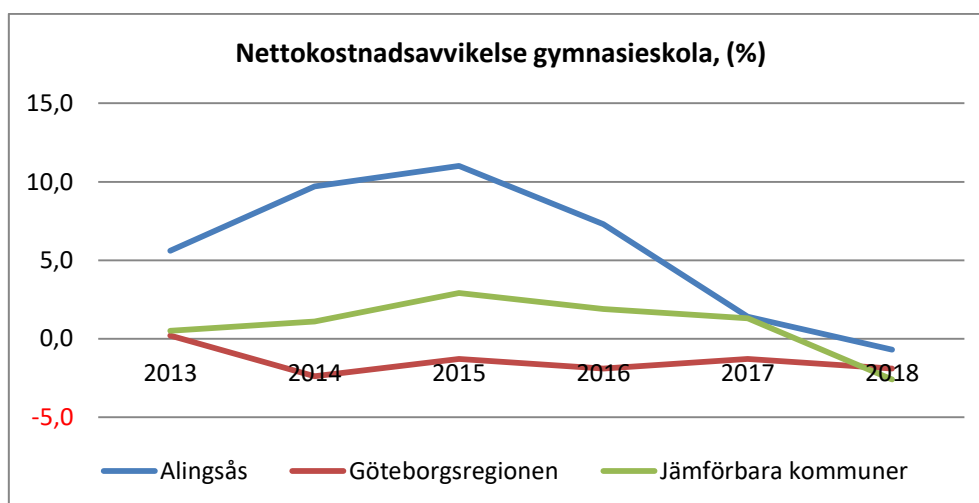
Gymnasieskolan

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnaden för gymnasieskolan i Alingsås kommun har, trots en viss utjämning 2017, varit betydligt högre än verksamhetens referenskostnad. Till år 2018 fortsätter nettokostnaden minska i en sådan omfattning att referenskostnaden är något högre för året, vilket är första gången ett sådant förhållande råder under 2013 till 2018. Nettokostnaden uppgår under 2018 till 3,7 tkr per invånare i Alingsås och 3,8 tkr per invånare för gruppen jämförbara kommuner. För gymnasieskolan i Alingsås innebär detta att nettokostnaden både närmar sig referenskostnaden 2017 och blir lägre 2018.

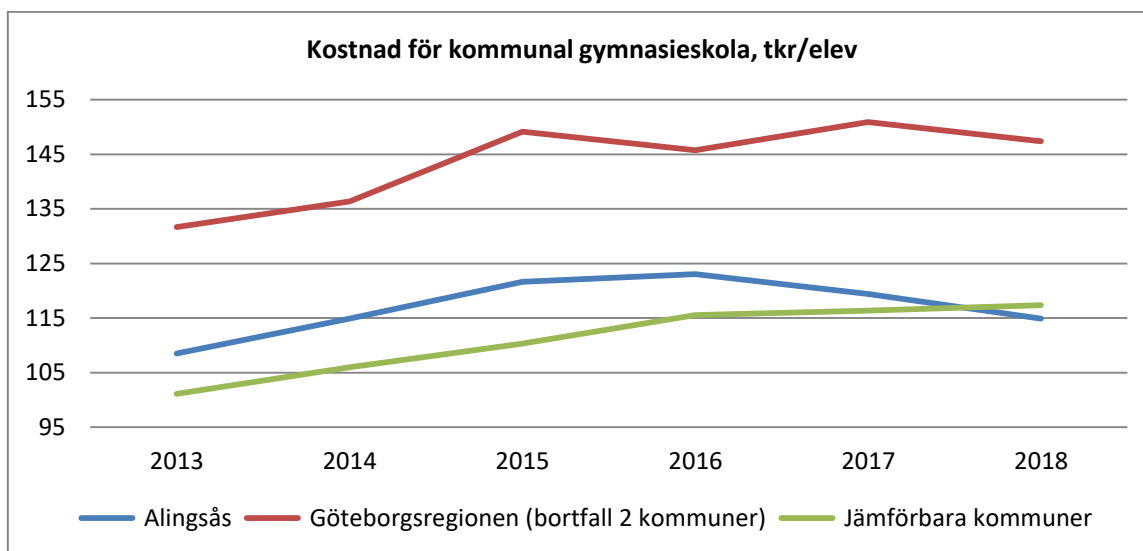

Utfallen för Alingsås kommun och jämförbara kommuner har jämnats ut 2017, vilket beskrevs ovan eftersom avvikelsen mellan netto- och referenskostnad reducerats kraftigt för gymnasieskolan i Alingsås. Göteborgsregionen uppvisar en negativ avvikelse mellan faktiska kostnader och referenskostnaden och jämförbara kommuner uppvisar en trend med en nettokostnad som sjunger mer än referenskostnaden. Alingsås redovisade en avvikelse på 11 procent 2015 som 3 år senare minskat till -0,4 procent. Detta är en god förbättring i förhållandet mellan netto- och referenskostnad, inte minst då man studerar den kraftiga minskningen från 2015.

Kostnad gymnasieskola per elev

Kostnaden för kommunal gymnasieskola uppgår till 115 tkr per elev i Alingsås vilket är lägre än båda jämförelsegruppernas samlade kostnader per elev. Inom Göteborgsregionen avviker ett antal kommuner med betydligt högre kostnader per elev jämfört med andra kommuner i samma jämförelsegrupp.

Kvalitet – verksamheten

Inom gymnasieskolan visar nyckeltalen att kommunen placeras bland de 25 procent bästa av samtliga kommuner som har deltagit med uppgifter. Medelvärdet är högre för både andelen gymnasieelever med examen inom fyra år och betygspoängen efter avslutad gymnasieutbildning. Detta gäller i förhållande till jämförelsegrupperna.

Kvalitetsnyckeltal gymnasieskola		2014	2015	2016	2017	2018	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	Alingsås		70,9	71,3	72,5	76,7	
	Göteborgsregionen (bortfall 3 kommuner)		62,6	61,9	62,3	67,4	
	Jämförbara kommuner		69,7	70,1	72,8	72,5	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor (ej KKiK)	Alingsås		14,5	14,6	13,8	14,7	14,9
	Göteborgsregionen (bortfall 3 kommuner)		14,0	14,0	13,9	13,9	14,0
	Jämförbara kommuner		13,9	13,7	13,8	14,1	14,0
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde (ej KKiK)	Alingsås		0,3	0,8	-0,3	0,4	0,6
	Göteborgsregionen (bortfall 4 kommuner)		-0,3	-0,3	-0,5	-0,4	-0,3
	Jämförbara kommuner		0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0

Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning

I gruppen jämförbara kommuner ingår följande sju kommuner för gymnasieskolan år 2017.

Hudiksvall
Lidköping
Västervik
Kungälv

Värnamo
Trelleborg
Ljungby

Förklaring till vissa nyckeltal bifogas nedan.

Nettokostnad gymnasieskola, kr/inv.: Nettokostnad för gymnasieskola, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser alla aktiviteter som ingår i gymnasieskolans verksamhet. Avser samtlig regi. Källa: SCB.

Referenskostnad gymnasieskola, kr/inv.: Referenskostnaden för gymnasieskola redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för gymnasieskola i riket, andel 16-18-åringar i kommunen, elevernas programval samt antaganden om merkostnader för små skolor, skolskjuts och inackorderingsbidrag. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Dataunderlaget avser som regel det aktuella året. Källa: SKL.

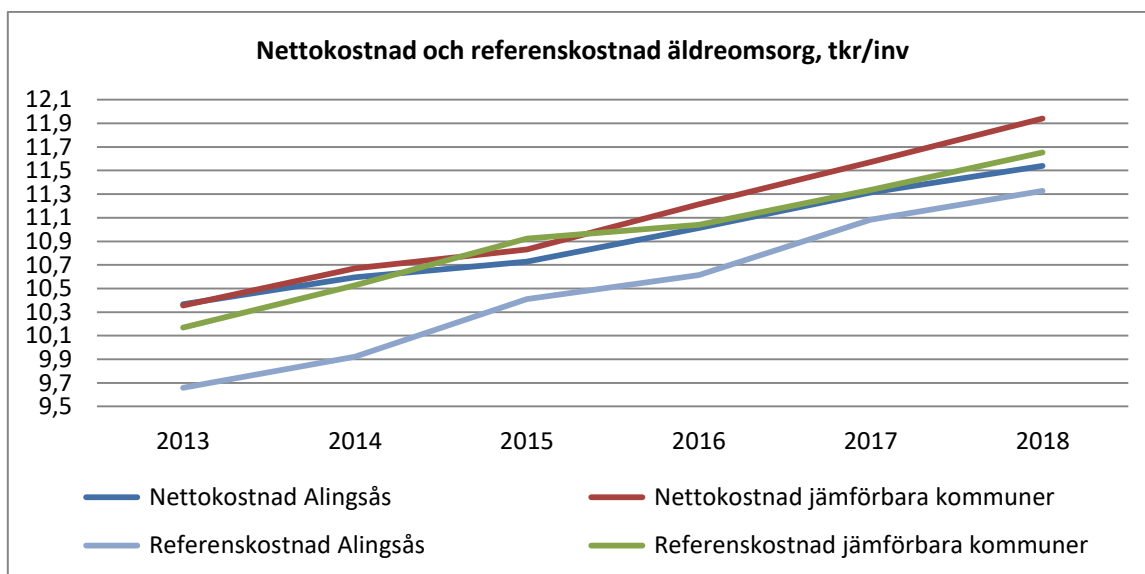
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%): Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för gymnasieskolan, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor, avvikelse från modellberäknat värde: Avser endast lägeskommunsperspektivet för kommunala skolors resultat. Avser elever som fått examen och de som har studiebevis om 2 500 poäng. Till kommunala skolor räknas också skolor som drivs av kommunalförbund. Uppgiften baseras på en regressionsmodell framtagen av SCB och SKL för att ta hänsyn till olika kommuners skilda socioekonomiska förutsättningar. De förklarande variablerna är föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas inkomst, kön och behov av ekonomiskt bistånd. Kommuner vars uppgift baseras på färre än 30 elever har sekretessprickats. Källa: SKL och SCB.

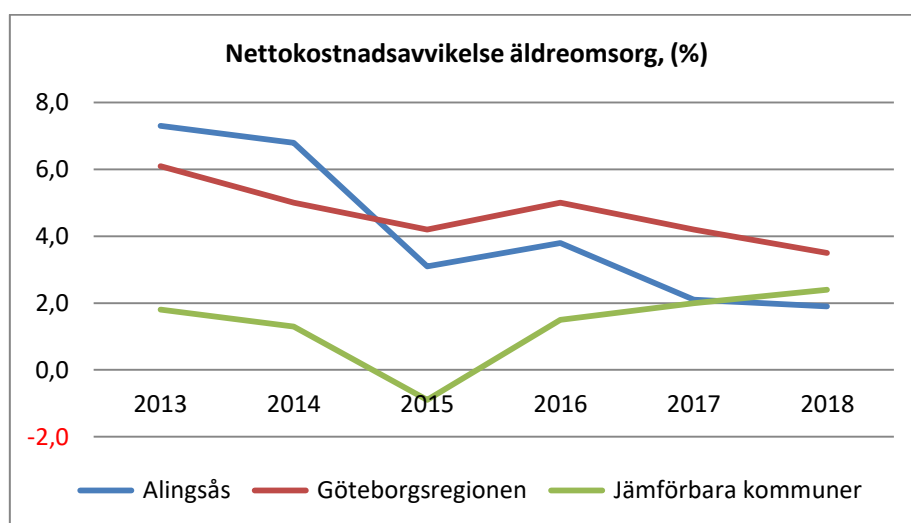
Äldreomsorg

Nettokostnadsavvikelse

Alingsås kommun redovisar 2018 ett mindre gap mellan netto- och referenskostnad i förhållande till jämförbara kommuner, vilket innebär en lägre och bättre nettokostnadsavvikelse för Alingsås. Jämförelsegruppen har hållit en jämn avvikelse över tidsperioden. Nettokostnaden för äldreomsorgen i Alingsås uppgick till 10,4 kr per invånare 2018 vilket var betydligt högre än referenskostnaden som samma år uppgick till 9,7 tkr per invånare. Denna avvikelse har minskat över tiden vilket innebär att avståndet mellan nettokostnader och statistiskt förväntade kostnadsnivån vid genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå inom äldreomsorgen avtar.

Avvikelsen mellan netto- och referenskostnaden är nettokostnadsavvikelsen. En avtagande avvikelse mellan netto- och referenskostnader redovisas över tid för Alingsås och Göteborgsregionen. Trots detta har samtliga jämförelsegrupper en dyrare äldreomsorg än den som förväntas sett till referenskostnaden. Nettokostnadsavvikelsen uppgår till 1,9 procent för Alingsås och till 3,5 procent för Göteborgsregionen, vilket visar att regionen redovisar högre nettokostnader i förhållande till referenskostnader.

Kvalitet – verksamheten

För två av tre kvalitetsnyckeltal placeras Alingsås bland de 50 procent mittersta av samtliga kommuner som rapporterat uppgifter. Inom ett område är placeringen bland de 25 procent bästa. Vid en jämförelse mellan Alingsås, Göteborgsregionen och jämförbara kommuner är medelvärdet över tidsperioden bättre sett till brukarbedömningarna för Alingsås. Kvalitetsaspekter är en samling av delnyckeltal inom särskilt boende där man har räknat ut andelen av totala maxpoäng.

Kvalitetsnyckeltal äldreomsorg		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Alingsås	93	94	91	94	94	94
	Göteborgsregionen	90	91	90	89	90	88
	Jämförbara kommuner	91	91	92	91	92	90
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Alingsås	87	89	89	84	86	86
	Göteborgsregionen	85	84	85	85	84	83
	Jämförbara kommuner	84	85	84	83	85	86
Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng	Alingsås				64	64	71
	Göteborgsregionen (bortfall 6 kommuner)				67	66	72
	Jämförbara kommuner (bortfall 2 kommuner)				67	66	62

Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning

I gruppen jämförbara kommuner ingår följande sju kommuner för äldreomsorgen år 2017.

Trelleborg
Piteå
Värnamo
Lidköping
Vänersborg
Motala
Mjölby

Förklaring till vissa nyckeltal bifogas nedan.

Nettokostnad äldreomsorg, kr/inv.: Nettokostnad för äldreomsorg. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avseende vård och omsorg enligt SoL/HSL, dividerad med antalet invånare i kommunen den 31/12. Källa: SCB.

Referenskostnad äldreomsorg, kr/inv.: Referenskostnaden för äldreomsorgen redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för äldreomsorg i riket, åldersstruktur (andel 65-79 år, 80-89 år och 90+ år i kommunen), civilstånd, ohälsa, andel födda utanför Norden, restider i hemtjänsten samt merkostnader för institutionsboende i glesbygd. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Dataunderlaget avser som regel det aktuella året. Källa: SKL.

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%): Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för äldreomsorg, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%): Antal personer i åldrarna 65 år och äldre som uppgett att de är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten dividerat med samtliga personer i åldrarna 65 år och äldre i ordinärt boende med hemtjänst som besvarat undersökningen av äldres uppfattning. "Vet ej/Ingen åsikt" är

exkluderade ur nämnaren. Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.

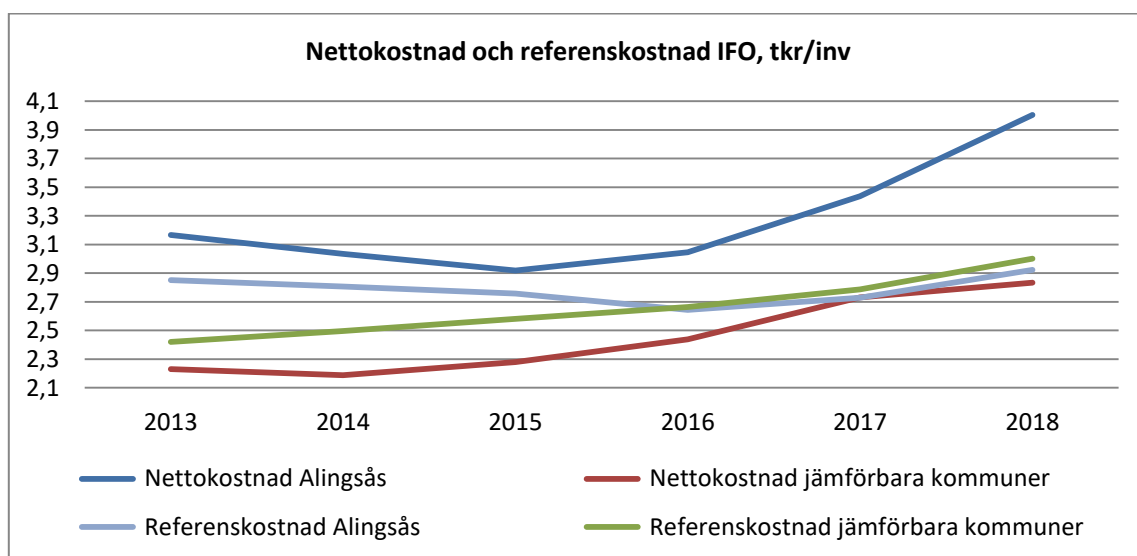
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%): Antal personer i åldrarna 65 år och äldre i särskilt boende som är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende dividerat med samtliga personer i åldrarna 65 år och äldre i särskilt boende som besvarat undersökningen av äldres uppfattning. Svartalernativet Ingen åsikt är exkluderat ur nämnaren. Källa: Undersökningen av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och äldreboenden, Socialstyrelsen.

Kvalitetsaspekter särskilt boende äldreomsorg, andel (%) av maxpoäng: Baseras på resultatet av ett antal delnyckeltal, kvalitetsaspekter, inom särskilt boende (äldreomsorg). För varje delnyckeltal kan man ha ett värde mellan 0-100 procent och detta poängsätts enligt följande - 0 % ger 0 poäng, 1-25 % ger 1p, 26-50 % ger 2p, 51-75 % ger 3p, 76-99 % ger 4p, 100 % ger 5p. Poängen summeras och delas med maximalt möjlig poäng och multipliceras sedan med 100 för redovisning i procent. Andel av maxpoäng beräknat av RKA.

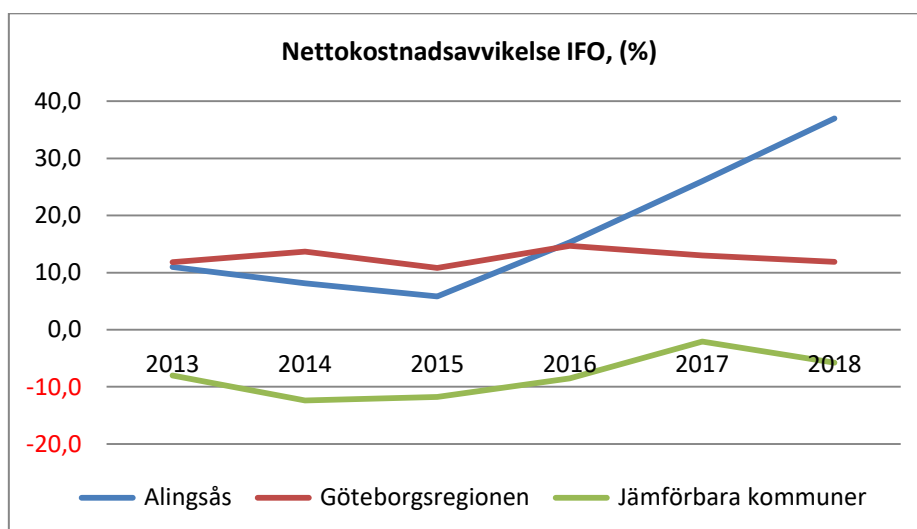
Individ- och familjeomsorg

Nettokostnadsavvikelse

För verksamhetsområde IFO har Alingsås redovisat högre nettokostnadsnivåer i förhållande till jämförbara kommuner sedan år 2013. För senaste jämförelseåret 2018 är nettokostnaden 4 tkr per invånare för Alingsås och för jämförbara kommuner når nettokostnaden 2,8 tkr per invånare. Alingsås kommun redovisar en högre nettokostnad än den för perioden beräknade referenskostnaden, som innebär ett högre kostnadsläge än det som förväntas enligt referenskostnaden. För jämförbara kommuner råder ett motsatt förhållande.

Alingsås kommun visar tillsammans med Göteborgsregionen en nettokostnadsavvikelse över noll som innebär ett högre kostnadsläge än det statistiskt förväntade kostnadsläget, förutsatt att verksamheter drivs med en genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå. Jämförbara kommuner är den jämförelsegrupp som visar på ett lägre nettokostnadsläge relativt referenskostnaden. Alingsås kommun står för det högsta kostnadsläget i jämförelsen. Nettokostnadsavvikelsen uppgår till 37 procent för Alingsås och -5,8 procent för jämförbara kommuner.

Kvalitet – verksamheten

Inom IFO placeras Alingsås bland de 50 procent mittersta inom två av tre nyckeltal. Placeringen är bland de 25 procent sämsta inom ett av nyckeltalen, vilket är brukarbedömningen där man frågar om situationen är förbättrad efter kontakt med socialtjänsten. Sett till detta nyckeltal placeras Alingsås bättre än Göteborgsregionen, men sämre än jämförbara kommuner, räknat som snitt över tidsperioden.

Kvalitetsnyckeltal IFO		2013	2014	2015	2016	2017	2018	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - förbättrad situation, andel (%)	Alingsås				80	74	66	
	Göteborgsregionen (bortfall 10 kommuner)				74	64	73	
	Jämförbara kommuner (bortfall 5 kommuner)				81	81	66	
Ej återaktualiserade vuxna med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	Alingsås		79	77	78	78	81	76
	Göteborgsregionen (bortfall 4 kommuner)		77	75	77	77	79	79
	Jämförbara kommuner (bortfall 5 kommuner)		81	71	82	78	79	76
Väntetid i antal dagar från ansökan till beslut om försörjningsstöd, medelvärde	Alingsås		12	9	13	15		12
	Göteborgsregionen (bortfall 6 kommuner)		16	15	20	18	20	19
	Jämförbara kommuner (bortfall 5 kommuner)		17	12	16	15	17	10

Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning

I gruppen jämförbara kommuner ingår följande sju kommuner för IFO år 2017.

Lerum
Ängelholm
Österåker
Vallentuna
Härryda
Lidingö
Piteå

Förklaring till vissa nyckeltal bifogas nedan.

Nettokostnad IFO, kr/inv.: Nettokostnad för individ- och familjeomsorg, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser vård för vuxna med missbruksproblem, barn- och ungdomsvård, övrig vuxenvård, ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning. Avser samtlig regi. Källa: SCB.

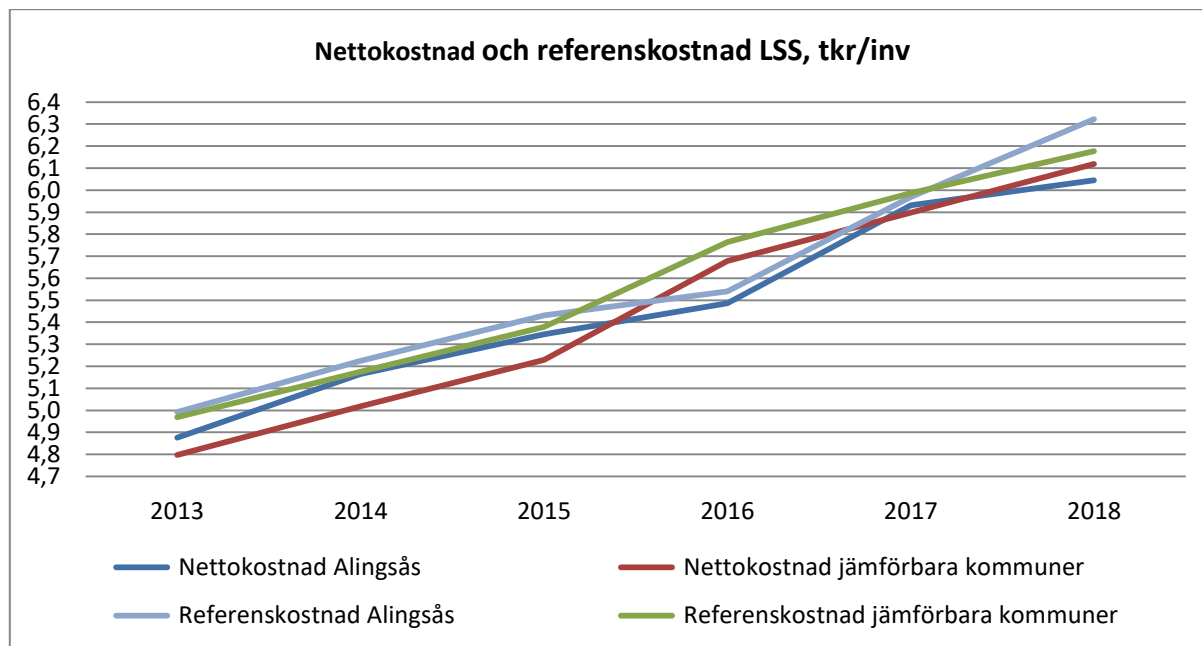
Referenskostnad IFO, kr/inv.: Referenskostnaden för individ- och familjeomsorg redovisas i kronor per invånare den 31/12, och bygger på nettokostnaden för individ- och familjeomsorg i riket, andel arbetslösa utan ersättning, andel lågutbildade 20-40-åringar födda i Sverige, tätortsgrad, andel boende i flerfamiljshus byggda 1965-75 samt andel i befolkningen med ekonomiskt bistånd längre än 6 månader. Uppgifter för ekonomiskt bistånd bygger på föregående års utfall. Därutöver tillkommer del av standardkostnaderna från delmodellerna löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Dataunderlaget avser som regel det aktuella året. Källa: SKL.

Nettokostnadsavvikelse IFO, (%): Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

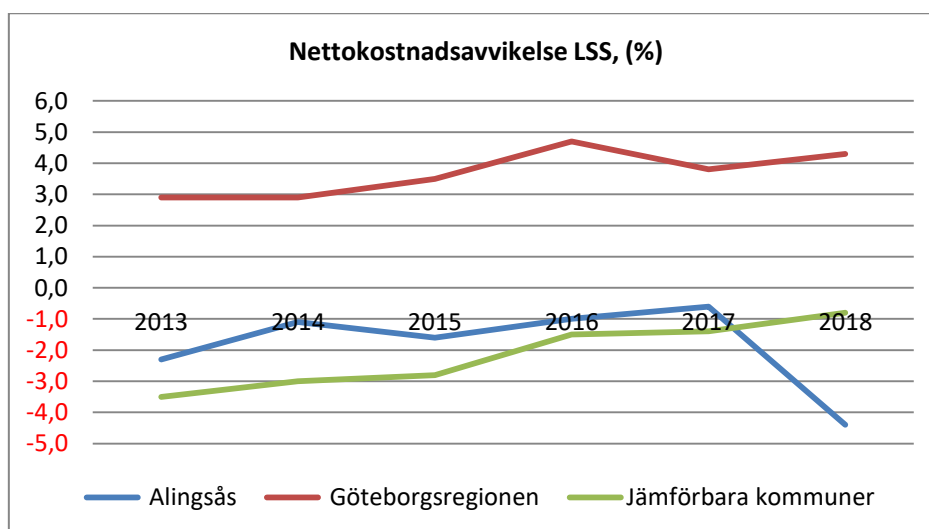
LSS

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnaden understiger referenskostanden under samtliga år för både Alingsås och jämförbara kommuner. Storleken på gapet mellan netto- och referenskostnad varierar över tid och är mindre för jämförbara kommuner. Nettokostnaden uppgår under 2018 till 6 tkr per invånare för Alingsås kommun. För jämförbara kommuner uppgår denna kostnad till 6,1 tkr per invånare.

För verksamhet inom LSS är nettokostnadsavvikelsen positiv i den mening att kostnadsnivån understiger den förväntade kostnadsnivån ur ett statistiskt perspektiv, vid ett förhållande med genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå. För Alingsås kommun och jämförbara kommuner är nettokostnadsavvikelsen -4,4 procent respektive -0,8 procent. Fram till 2017 har avvikelsen successivt försämrats då nettokostnaden har närmat sig referenskostnaden. Däremot minskade avvikelsen kraftigt för Alingsås kommun 2018 till -4,4 procent. Göteborgsregionen har ett försämrat kostnadsläge inom LSS med en avvikelse som uppgår till 4,3 procent 2018.

Kvalitet – verksamheten

För LSS finns två kvalitetsnyckeltal där kommunen placeras bland de 25 procent sämsta inom det ena av nyckeltalen och bland de mittersta 50 procenten inom det andra nyckeltalet. Placering avser samtliga deltagande kommuner. Genomsnittstiden för utredningar är längre för Alingsås i förhållande till jämförelsegrupperna över samtliga år.

Kvalitetsnyckeltal LSS			2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende, andel (%) av maxpoäng	Alingsås		76	74	74	82	74	76
	Göteborgsregionen (bortfall 4 kommuner)		77	80	77	79	75	76
	Jämförbara kommuner (bortfall 4 kommuner)		75	80	78	78	74	76
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde (ej KKiK)	Alingsås		56	71	93	67	105	
	Göteborgsregionen (bortfall 4 kommuner)		37	40	42	42	42	
	Jämförbara kommuner (bortfall 5 kommuner)		26	21	36	47	48	

Jämförbara kommuner och nyckeltalsbeskrivning

I gruppen jämförbara kommuner ingår följande sju kommuner för LSS år 2017.

Vallentuna
 Mark
 Västervik
 Vänersborg
 Skövde
 Köping
 Ljungby

Förklaring till vissa nyckeltal bifogas nedan.

Nettokostnad funktionsnedsättning LSS och SFB, kr/inv.: Bruttokostnad minus interna och externa intäkter för kommunens kostnader för LSS- och SFB-insatser, dividerat med antalet invånare 31/12. Avser insatser som ges med

stöd av LSS, assistansersättning enligt SFB och HSL (hemsjukvård) i samband med LSS-insatser. Avser samtlig regi.
Källa: SCB.

Referenskostnad LSS, kr/inv.: Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Referenskostnaden för LSS beräknas med hjälp av antalet verkställda beslut 1/10 föregående år och personalkostnadsindex. Källa: SKL.

Nettokostnadsavvikelse LSS, (%): Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för LSS, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. Källa: SKL.

Kvalitetsaspekter LSS grupp- och serviceboende , andel (%) av maxpoäng: Baseras på resultatet av ett antal delnyckeltal, kvalitetsaspekter, inom LSS grupp- och serviceboende. För varje delnyckeltal kan man ha ett värde mellan 0-100 procent och detta poängsätts enligt följande - 0 % ger 0 poäng, 1-25 % ger 1p, 26-50 % ger 2p, 51-75 % ger 3p, 76-99 % ger 4p, 100 % ger 5p. Poängen summeras och delas med maximalt möjlig poäng och multipliceras sedan med 100 för redovisning i procent. Källa: Delnyckeltalen är publicerade av kommunen i Kolada utifrån anvisningar från RKA. Maxpoängen beräknas av RKA.

Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde: Genomsnittligt antal dagar som gått mellan ansökan och beslut om LSS-insats, alla insatser. Avser alla beslut om LSS-insats under årets 6 första månader (minimum 4 beslut per insats) exklusive omprövningar och beslut om sjukvikarie inom personlig assistans. Inkluderar även beslut som leder till avslag. Källa: Egen undersökning i kommunen.